

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 8.9.2025
JOIN(2025) 19 final

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Posebno upravno območje Hongkong

Letno poročilo za leto 2024

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

POSEBNO UPRAVNO OBMOČJE HONGKONG:

LETNO POROČILO ZA LETO 2024

Povzetek

Evropska unija (EU) in njene države članice od izročitve Hongkonga Ljudski republiki Kitajski leta 1997 pozorno spremljajo politični in gospodarski razvoj dogodkov na Posebnem upravnem območju Hongkong (v nadaljnjem besedilu: PUO).

Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politike/podpredsednik skladno z zavezo Evropskemu parlamentu iz leta 1997 izdajata letno poročilo o razvoju dogodkov v Hongkongu. V preteklih letih je bil poseben poudarek namenjen izvajanju načela „ena država, dva sistema“ in avtonomiji Hongkonga, kot je določena v temeljnem zakonu Hongkonga.

To je 27. poročilo, ki zajema leto 2024. Na političnem področju so to leto zaznamovali naslednji dejavniki: (i) zakonodaja, sprejeta na podlagi člena 23 temeljnega zakona, ki je privedla do odloka o zaščiti nacionalne varnosti z obsežnimi posledicami; (ii) nadaljnja osredotočenost na nacionalno varnost četrto leto po uvedbi zakona o nacionalni varnosti (ZNV), vključno z odmevnimi sodnimi postopki proti neodvisnim medijem in zagovornikom demokracije, ter (iii) zaskrbljujoče povečanje primerov nadlegovanja novinarjev in akterjev civilne družbe. Nadaljevali sta se zmanjševanje avtonomije Hongkonga ter krčenje temeljnih svoboščin in pravic njegovih prebivalcev, čeprav se je Kitajska leta 1997 strinjala, da bo navedeno avtonomijo in svoboščine ohranila vsaj do leta 2047. Kljub temu je bilo v primerjavi z represivnimi ukrepi po uvedbi ZNV leta 2020 izvajanje odloka o zaščiti nacionalne varnosti doslej razmeroma zmerno. Leta 2024 so bile ponovno izrečene sodbe, ki podpirajo izvrševanje pravic LGBTIQ+ oseb. Celovita zakonodaja za zaščito istospolnih parov, ki jo je septembra 2023 zahtevalo hongkonško sodišče zadnje stopnje, naj bi bila sprejeta jeseni 2025, vendar bo verjetno odložena.

Leta 2024 so se nadaljevala sojenja prodemokracijskim aktivistom, zagovornikom in politikom na podlagi ZNV in druge zakonodaje, v nekaterih primerih s precejšnjimi zamudami. Na sojenju 47 prodemokracijskim aktivistom, ki so sodelovali na predhodnih volitvah leta 2020, je hongkonško sodišče 45 obtožencev obsodilo na zaporno kazen od štirih let in dveh mesecev do desetih let, dva pa je oprostito. V okviru drugega sojenja je bila proti nekdanjima glavnima urednikoma razpuščene neodvisne medijske hiše Stand News vložena obtožnica na podlagi kolonialnega zakona o prepovedi nagovarjanja k upor. Eden od glavnih urednikov je bil obsojen na 21 mesecev, drugi pa na 11 mesecev zapora. To je prva obsodba novinarjev za kaznivo dejanje nagovarjanja k upor v Hongkongu po 72 letih. Leta 2024 se je nadaljevalo sojenje proti medijskemu podjetniku in zagovorniku demokracije Jimmyju Laiju, na katerem je pričal tudi on sam. Pri sojenju je prišlo do velikih zamud. Namesto 83 obravnavnih dni, ki jih je sodišče prvotno dodelilo za sojenje v letu 2024, je bilo v letu 2024 skupno izvedenih 110 obravnavnih dni. Sojenje se predvidoma ne bo zaključilo pred sredino leta 2025. Jimmy Lai je od 31. decembra 2020 neprekinjeno v priporu, večinoma v samici. Sojenje v zadevi proti Hongkonškemu zavezništvu v podporo domoljubnim demokratičnim gibanjem Kitajske, ki vključuje ugledno aktivistko Chow Hang-tung, se leta 2024 še ni začelo, decembra pa je bilo

določeno, da naj bi se postopek začel maja 2025. Številni obtoženci so v priporu od sredine leta 2021, v nekaterih primerih za dolga obdobja v samici.

Hongkonški organi so na podlagi ekstrateritorialne uporabe ZNV leta 2024 izdali naloge za prijetje šestih hongkonških prodemokratskih aktivistov v izgnanstvu (z obljubo nagrade). Policija je zasliševala sorodnike in druge znance iskanih aktivistov. Ta razvoj dogodkov še naprej zmanjšuje zaupanje v pravno državo v Hongkongu.

Čeprav v Hongkongu na splošno velja svoboda interneta, oblasti še naprej blokirajo spletne vsebine, ki štejejo za občutljive. Pritožbeno sodišče je 8. maja ugodilo prošnji vlade za prepoved protestne himne Slava Hongkongu. Oblasti so trdile, da je bila pesem „uporabljena za spodbujanje drugih“ k storitvi kaznivih dejanj ogrožanja nacionalne varnosti, kot sta odcepitev in nagovarjanje k upor.

EU je večkrat izrazila zaskrbljenost zaradi teh dogodkov, tako v javnih izjavah kot v zasebnih izmenjavah z uradniki iz Kitajske in Hongkonga.

Visoka predstavnica/podpredsednica je v imenu Evropske unije objavila naslednjo izjavo v zvezi s Hongkongom:

- 19. marec 2024 – izjava glede sprejetja nove zakonodaje o nacionalni varnosti¹.

Uradna govorka EU je dala izjave o Hongkongu, ki so se nanašale na naslednja vprašanja:

- 30. maj 2024 – izjava uradne govorko o sodbi v zadevi „Hong Kong 47“²;
- 4. junij 2024 – izjava uradne govorko ob 35. obletnici dogodkov na Trgu nebeškega miru³;
- 29. avgust 2024 – izjava uradne govorko o obsodbi nekdanjih glavnih urednikov časopisa Stand News⁴;
- 19. november 2024 – izjava uradne govorko o obsodbi v zadevi „Hong Kong 47“⁵.

Objava uradne govorko EU na omrežju X (prej Twitter) se je nanašala na naslednje vprašanje v zvezi s Hongkongom:

- 24. december – objava o ekstrateritorialnih nalogih za prijetje, ki so jih izdale hongkonške oblasti⁶.

¹ Izjava visoke predstavnice v imenu Evropske unije glede sprejetja nove zakonodaje o nacionalni varnosti z dne 19. marca, na voljo na: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/03/19/hong-kong-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-adoption-of-new-national-security-legislation/>.

² Izjava uradne govorko o sodbi v zadevi „Hong Kong 47“, 30. maj, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-verdict-%E2%80%9Chong-kong-47%E2%80%9D-case_en.

³ Izjava uradne govorko ob 35. obletnici dogodkov na Trgu nebeškega miru, 4. junij, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-statement-spokesperson-35th-anniversary-tiananmen-square-events_en.

⁴ Izjava uradne govorko o obsodbi nekdanjih glavnih urednikov časopisa Stand News, 29. avgust, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-conviction-former-chief-editors-stand-news_en.

⁵ Izjava uradne govorko o obsodbi v zadevi „Hong Kong 47“, 19. november, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/hong-kong-statement-spokesperson-sentencing-%E2%80%9Chong-kong-47%E2%80%9D-case_en.

⁶ Tvit o novem krogu ekstrateritorialnih nalogov za prijetje, 24. december, na voljo na: <https://x.com/AnouarEUSpox/status/1871530643378913663>.

V objavi na omrežju X (prej Twitter), ki jo je objavil urad EU v Hongkongu, je bilo obravnavano naslednje vprašanje v zvezi s pravicami:

- 27. november – objava o odločitvi hongkonškega sodišča zadnje stopnje, da potrdi sodbe, s katerimi so istospolnim parom podeljene enake pravice v zvezi s stanovanji in dedovanjem⁷.

EU je na 57. zasedanju Sveta OZN za človekove pravice 24. septembra 2024 izrazila zaskrbljenost zaradi razmer na področju človekovih pravic v Hongkongu. EU je pozvala „kitajsko vlado in hongkonške oblasti, naj ponovno zagotovijo popolno spoštovanje pravne države, temeljnih svoboščin in demokratičnih načel“⁸. EU je na zasedanju Generalne skupščine OZN 22. oktobra 2024 v izjavi omnibus, ki jo je prebral Tretji odbor, poudarila, da je zaskrbljena zaradi razvoja dogodkov v Hongkongu⁹.

EU je tudi na 39. zasedanju dialoga o človekovih pravicah med EU in Kitajsko 16. junija 2024 v Chongqingu izrazila zaskrbljenost zaradi negativnega učinka nove hongkonške zakonodaje o nacionalni varnosti na pravice in svoboščine prebivalcev Hongkonga¹⁰.

Evropski parlament je 25. aprila sprejel resolucijo o novem zakonu o varnosti v Hongkongu ter primerih Andyja Lija in Josepha Johna¹¹ in resolucijo o Hongkongu, zlasti primeru Jimmyja Laija in drugih 45 aktivistov, ki so bili pred nedavnim obsojeni v skladu z zakonom o državni varnosti, z dne 28. novembra¹².

Leta 2024 je hongkonško gospodarstvo že drugo leto zapored raslo, pri čemer se je BDP medletno povečal za 2,5 %, k čemur so prispevali naslednji sektorji: zunanja trgovina z blagom in storitvami, logistični sektor, gradbeništvo in finančni sektor, ki je postopno okrevalec. Zasebna potrošnja se je zmanjšala, gospodarske panoge, ki so odvisne od turističnih izdatkov, pa so bile še naprej podpovprečno uspešne v primerjavi z obdobjem pred pandemijo. Inflacija je bila zmerna in je znašala 1,7 %, stopnja brezposelnosti med letom pa je znašala 3,1 %. Hongkong je imel znaten javnofinančni primanjkljaj in njegove fiskalne rezerve so se zmanjšale, čeprav še vedno pokrivajo ocenjene 11-mesečne javnofinančne odhodke. EU je leta 2024 ostala največja nekitajska tuja poslovna skupnost v Hongkongu, merjeno s številom podjetij, dejavnih na njegovem ozemlju. EU je bila tudi četrta največja trgovinska partnerica Hongkonga na področju blaga in tretja največja partnerica na področju storitev, pri čemer je skupna trgovina znašala 66,7 milijarde EUR, s presežkom v korist EU v višini 30,0 milijarde EUR.

⁷ Tvit o odločitvi sodišča zadnje stopnje, da potrdi sodbe, s katerimi so istospolnim parom podeljene enake pravice v zvezi s stanovanjem in dedovanjem, 27. november, na voljo na: <https://x.com/EUinHKandMO/status/1861701177865637911>.

⁸ HRC57 – točka 4: splošna razprava o razmerah na področju človekovih pravic, ki zahtevajo pozornost Sveta, 24. september, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/hrc57-item-4-general-debate-human-rights-situations-require-council%E2%80%99s-attention_en?s=62.

⁹ Izjava EU – Tretji odbor Generalne skupščine OZN: točka 71 dnevnega reda: človekove pravice, 22. oktober, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-new-york/eu-statement-%E2%80%93-un-general-assembly-3rd-committee-agenda-item-71-human-rights_en.

¹⁰ 39. dialog o človekovih pravicah z Evropsko unijo v Chongqingu, 17. junij, na voljo na: https://www.eeas.europa.eu/eeas/china-39th-human-rights-dialogue-european-union-took-place-chongqing_en.

¹¹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2024 o novem zakonu o nacionalni varnosti v Hongkongu ter primerih Andyja Lija in Josepha Johna, 25. april, na voljo na: <https://www.europarl.europa.eu/delegations/sl/deterioration-of-fundamental-freedoms-in-product-details/20230616DPU36462>.

¹² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. novembra 2024 o Hongkongu, zlasti primeru Jimmyja Laija in 45 drugih aktivistov, ki so bili pred nedavnim obsojeni v skladu z zakonom o državni varnosti, 28. november, na voljo na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0051_SL.html.

I. Politični in socialni razvoj dogodkov

Člen 23 temeljnega zakona: zakonodaja in izvajanje

V skladu s členom 23 hongkonškega temeljnega zakona mora Hongkong sam sprejeti zakone, s katerimi bo prepovedal izdajo, odcepitev, nagovarjanje k uporabi, prevrat proti osrednji ljudski vladi ali krajo državnih skrivnosti ter prepovedal izvajanje političnih dejavnosti v regiji tujim političnim organizacijam ali organom, političnim organizacijam ali organom regije pa prepovedal vzpostavljanje vezi s tujimi političnimi organizacijami ali organi.

Predhodni poskus uveljavitve zakonodaje iz člena 23 je bil leta 2003 neuspešen. Po uvedbi ZNV in dejanski izključitvi prodemokratskih poslancev iz zakonodajnega telesa od leta 2021 je hongkonška vlada nadaljevala delo, da bi dokončala odlok o zaščiti nacionalne varnosti. Zakonodajni postopek za odlok o zaščiti nacionalne varnosti je bil zaključen v samo 49 dneh. Ding Xuexiang, kitajski podpredsednik vlade in vodja osrednje vodilne skupine za zadeve Hongkonga in Makava, je 6. marca 2024 pozval k hitremu sprejetju zakona. Hongkonška vlada je 7. marca napovedala, da namerava predlog zakona vključiti na prvo in drugo obravnavo takoj naslednji dan. Zakonodajni svet je prav tako pospešil pregled osnutka pravnega besedila, ki je imelo 212 strani. Petnajstčlanski odbor zakonodajnega sveta za obravnavo zakonov je med 8. in 14. marcem organiziral zaporedne sestanke, na katerih so razpravljali o zakonu, ki ima 181 členov, tudi čez vikend. Predsednik zakonodajnega sveta Andrew Leung je odločil, da se za drugo in tretjo obravnavo predloga zakona opusti 12-dnevni rok za seznanitev. Da bi poslanci končali drugo in tretjo obravnavo v enem dnevu, so se dogovorili, da lahko vsak poslanec govori le pet minut. Vsi govorniki so predlog zakona podprli. Zato je bila zakonodaja sprejeta 19. marca, veljati pa je začela 23. marca 2024.

Na povabilo hongkonške vlade je urad EU skupaj z generalnimi konzulati držav članic EU v pisni obliki z diplomatskim dopisom in ustno na dveh informativnih sestankih za konzularni zbor, ki so ju organizirali hongkonški organi, sporočil pomisleke EU glede osnutka odloka o zaščiti nacionalne varnosti. Postopek posvetovanja ni privedel do bistvenih sprememb osnutka zakona, dodana je bila le obramba javnega interesa v odziv na pomisleke, ki so jih izrazili novinarji glede kaznivega dejanja kraje državnih skrivnosti.

V odloku o zaščiti nacionalne varnosti je navedeno, da je „najvišje načelo politike ‚ena država, dva sistema‘ varovanje nacionalne suverenosti, varnosti in razvojnih interesov“. Odlok o zaščiti nacionalne varnosti dopolnjuje določbe iz člena 23 temeljnega zakona, tako da prepoveduje pet novih kategorij kaznivih dejanj, in sicer izdajo, vstajo, krajo državnih skrivnosti in vohunjenje, dejavnosti sabotaže, ki ogrožajo nacionalno varnost, ter zunanje vmešavanje. V odloku o zaščiti nacionalne varnosti je pojem „nacionalna varnost“ na ozemlju Hongkonga opredeljen široko, s čimer so izvršilni organi dejansko dobili večinoma neomejena pooblastila na tem področju.

Druge kategorije kaznivih dejanj, vključene v odlok o zaščiti nacionalne varnosti, so v hongkonškem pravu že obstajale, z novim zakonom pa se je njihovo področje uporabe razširilo. Odlok o zaščiti nacionalne varnosti nadomešča kolonialni zakon o prepovedi nagovarjanja k uporabi in razširja obstoječa kazniva dejanja spodbujanja „nezadovoljstva“ s „temeljnimi sistemom države, vzpostavljenim z ustavo Ljudske republike Kitajske“. V pravnem besedilu odloka o zaščiti nacionalne varnosti je tudi izrecno navedeno, da za obstoj kaznivega dejanja „ni treba“ dokazati namere „spodbujanja k nasilju“, kar pomeni odstopanje od običajev v okviru občega prava in mednarodnih načel. Poleg tega se je najvišja kazen za kaznivo dejanje

zvišala z dveh let zapora na sedem let. Če se dejanje nagovarjanja k uporabi zgodi v sodelovanju z „zunanjimi silami“, je zdaj najvišja predpisana kazen deset let zapora.

V skladu z odlokom o zaščiti nacionalne varnosti spremenjeno kaznivo dejanje „spodbujanja nezadovoljstva javnih uslužbencev“ zdaj zajema širši nabor nosilcev funkcij, vključno z varuhom človekovih pravic in predsednikom komisije za enake možnosti.

Odlok o zaščiti nacionalne varnosti poleg tega določa, da se lahko osebam, ki so bile obsojene za kazniva dejanja, povezana z nacionalno varnostjo, odpusti le tretjina kazni, če komisar za prevzgojo oceni, da odpust „ne bi bil v nasprotju z interesi nacionalne varnosti“. To ima v večini primerov za posledico daljše zaporne kazni. Odpustitev je bila doslej običajna praksa za zapornike, ki so se v zaporu lepo vedli. Poleg tega oseba, obsojena za kazniva dejanja, povezana z nacionalno varnostjo, do konca svojega življenja ne bo več smela kandidirati na volitvah za glavnega upravitelja, zakonodajni svet, okrožni svet ali predstavnike podeželja¹³.

Kmalu po začetku veljavnosti odloka o zaščiti nacionalne varnosti so organi retroaktivno uporabili njegove strožje določbe o odpustu kazni v zaključeni zadevi v zvezi z ZNV, kar je dejansko privedlo do podaljšanja zaporne kazni za obtoženca. Protestniku, ki je bil leta 2021 na podlagi pekinškega zakona obsojen zaradi odcepitve in prestaja petletno zaporno kazen, je bilo 24. februarja rečeno, da bi lahko bil izpuščen 25. marca 2024. Vendar je začel veljati odlok o zaščiti nacionalne varnosti, zato je bila njegova izpustitev preklicana. Zapornik je sprožil sodni postopek zoper navedeno odločitev, kar je bil prvi takšen primer v zvezi z odlokom o zaščiti nacionalne varnosti, vendar je 6. decembra tožbo izgubil. Sodnik višjega sodišča je sklenil, da bodo sodišča „na splošno“ upoštevala mnenje izvršilnih organov o tem, kaj je potrebno za zaščito nacionalne varnosti.

Prve aretacije na podlagi odloka o zaščiti nacionalne varnosti so bile izvedene 28. maja 2024, aretirani pa so bili zaprta aktivistka Chow Hang-tung (zadeva Hongkonško zavezništvo) in pet drugih oseb. Teh šest oseb je bilo obtoženih, da so z objavami na družbenih medijih, povezanih z zatrtjem demonstracij na Trgu nebeškega miru leta 1989, storili kaznivo dejanje nagovarjanja k uporabi. 31. decembra 2024 je bilo na podlagi odloka o zaščiti nacionalne varnosti aretiranih vsaj 15 posameznikov, vsi na podlagi obtožbe nagovarjanja k uporabi. Trije posamezniki so bili v skladu z novim zakonom obsojeni na zaporno kazen. Čeprav je bilo izvajanje odloka o zaščiti nacionalne varnosti doslej dokaj zadržano v primerjavi z represivnimi ukrepi po uvedbi ZNV, je bil prag za obsodbe nizek, kazni pa so stroge. Eni od oseb, obsojenih na podlagi zakona, je bila izrečena kazen 14 mesecev zapora, ker je nosila majico s protestnim sloganom, ki se je štel za „uporniškega“.

Hongkonški sekretar za varnost se je na novi zakon skliceval 12. junija 2024 in ponovno 24. decembra 2024, da je na podlagi tega preklical potne liste 13 iskanih oseb, ki so bile razglašene za „ubežnike“, in prepovedal, da bi druge osebe imele denarna razmerja ali ustanovljale skupna podjetja s ciljnim osebam ter jim prodajale ali dajale v najem nepremičnine.

Z zakonom so se povečali zastraševalni učinki ZNV v hongkonški družbi, saj med drugim povečuje samocenzuro med novinarji in zadržanost organizacij civilne družbe. Radijska postaja Radio Free Asia, ki jo financirajo ZDA, je 29. marca napovedala zaprtje svoje hongkonške pisarne, kot razlog pa je navedla pomisleke glede varnosti svojih poročevalcev.

¹³ S podobno določbo v Makavu je to obdobje omejeno na pet let.

Hongkonški škof je 28. marca potrdil, da mora katoliška škofija prilagoditi nekatere verske prakse, da ne bi kršila novega zakona.

Izvajanje ZNV in z njim povezane zakonodaje

30. junija 2024 je bila četrta obletnica uvedbe ZNV. Do 31. decembra 2024 je bilo na podlagi ZNV in povezanih določb aretiranih 316 oseb, delež obsodb pa je bil več kot 95-odstoten.

Hongkonški organi so na božični večer 2024 izdali seznam iskanih oseb, na katerem je šest posameznikov, ki prebivajo v tujini, vključno s tujimi državljani. Hongkonška policija za nacionalno varnost je razpisala nagrado v višini 1 milijona HKD (122 000 EUR) za vsakega od aktivistov v samoizgnanstvu zaradi domnevnega sodelovanja s tujimi državami ali zunanjimi elementi, odcepitve in prevrata. To je pomenilo še eno ekstrateritorialno uporabo ZNV, s čimer se je skupno število takih nalogov za prijetje zvišalo na 19. Do 31. decembra ni bila Hongkongu izročena nobena od oseb na seznamih, za katere je bila razpisana nagrada. Tiskovni predstavnik EU je v izjavi obsodil te ekstrateritorialne naloge za prijetje.

Seznami oseb, za katere je razpisana nagrada, so še naprej ustvarjali verižni učinek v Hongkongu ter povzročali pritisk na družine aktivistov in njihove ožje socialne kroge. Policija za nacionalno varnost je 10. januarja privedla na zaslišanje starše in dve sestri čezmorskega aktivista, ki je bil 14. decembra 2023 uvrščen na seznam iskanih oseb.

Sodni postopki v zadevah, v katerih so bile obtožnice vložene na podlagi ZNV in kolonialnega zakona o prepovedi nagovarjanja k uporabi, so se leta 2024 nadaljevali, čeprav s precejšnjimi zamudami. Številni obtoženci so v priporu že od sredine leta 2021, nekateri od njih pa so bili celo večkrat v samici.

Sojenje na podlagi ZNV 47 prodemokratskim poslancem in aktivistom, ki so leta 2020 organizirali zakonite predhodne volitve ali na njih sodelovali (splošno znano kot „Hong Kong 47“) je sodni proces v zvezi z nacionalno varnost, ki zajema največ obtožencev. Višje sodišče je 30. maja 2024 obsodilo 45 obtožencev zaradi „zarote za načrtovanje prevrata“ in jim 19. novembra izreklo zaporne kazni od štirih let in dveh mesecev do desetih let. Najvišja zagrožena kazen v skladu z ZNV je kazen dosmrtnega zapora. Dva od obtožencev „Hong Kong 47“ sta bila oproščena.

Tožilec je zoper enega od dveh obtožencev, ki ju je sodišče oprostilo, vložil pritožbo. Hongkonška vlada se je uprla pozivom skrajnih podpornikov Pekinga, naj za navedenih 45 oseb poskuša doseči še strožje kazni. Hkrati je 14 obtožencev vložilo pritožbe v zvezi s svojimi obsodbami ali kaznimi. Sodišče do 31. decembra še ni pripravilo načrta za obravnavo teh pritožb.

Sojenje, vključno z zasedanji za ublažitev in rabsodbo, je trajalo 131 dni, kar je več kot 90 dni, kolikor je bilo prvotno načrtovano. Medtem je bil med osmimi drugimi prodemokratskimi aktivisti, ki so bili aretirani, vendar v zadevi niso bili preganjani, leta 2024 vsaj eden na prostosti na podlagi plačila policijske varščine in ni imel dostopa do svojega potnega lista.

Leta 2024 se je začela faza sojenja v **postopku na podlagi ZNV proti Hongkonškemu zavezništvu v podporo domoljubnim demokratičnim gibanjem Kitajske**. Višje sodišče je 31. decembra 2024 načrtovalo sodne obravnave za maj 2025 in za obravnave namenilo 75 dni. Zdaj razpuščena skupina civilne družbe je v preteklosti organizirala vsakoletno slovesnost s

prižiganjem sveč v spomin na zatrtje demonstracij na Trgu nebeškega miru leta 1989. Tožilec Hongkonško zavezništvo in njegove osrednje člane obtožuje spodbujanja k prevratu. Najvišja zagrožena kazen je kazen dosmrtnega zapora.

V povezani zadevi je višje sodišče 14. marca 2024 potrdilo obsodbo in kazen Chow Hang-tung in dveh drugih članov Hongkonškega zavezništva, ker niso izpolnili zahteve za predložitev informacij, ki jo je izdala policija za nacionalno varnost. Sodišče zadnje stopnje je 31. julija zadevnim trem obtožencem dovolilo vložitev pritožbe in razpisalo obravnavo za januar 2025.

Sojenje medijskemu podjetniku in prodemokratskemu aktivistu Jimmyju Laiju zaradi nagovarjanja k uporabi na podlagi ZNV se je leta 2024 nadaljevalo. Poleg Jimmyja Laija je bilo obtoženih šest nekdanjih novinarjev nekdanjega časopisa Apple Daily, ki so novembra 2022 priznali krivdo, in tri podjetja, povezana z navedenim časopisom. Tožilstvo je zoper Jimmyja Laija, ki je britanski državljani, in druge podalo dve obtožbi na podlagi ZNV („zarota, s katero naj bi načrtovali sodelovanje s tujo državo ali zunanjimi elementi, da bi ogrozili nacionalno varnost“) in eno na podlagi kolonialnega zakona o prepovedi nagovarjanja k uporabi („zarota za tiskanje, objavljanje, prodajo, ponujanje v prodajo, distribucijo, prikazovanje in/ali razmnoževanje uporniških publikacij“). Najvišja zagrožena kazen za obtožbe na podlagi ZNV je kazen dosmrtnega zapora. Sojenje, ki naj bi po pričakovanjih trajalo 83 dni, je bilo dvakrat preloženo – enkrat s 1. decembra 2022 na 25. september 2023 in nato na 18. december 2023. 113. dan sojenja je bil 19. decembra, tj. na zadnji dan obravnav v letu 2024. Jimmy Lai je prvič osebno pričal 20. novembra.

V zadevi medijske hiše Stand News, kjer so bile obtožbe vložene v skladu s kolonialnim zakonom o prepovedi nagovarjanja k uporabi, je okrožno sodišče 26. septembra dva nekdanja glavna urednika razpuščene neodvisne medijske hiše obsodilo na zaporno kazen 21 mesecev oziroma 11 mesecev. Eden od urednikov, ki je bil v priporu 349 dni pred sojenjem, je bil takoj zaprt, medtem ko se je drugi urednik lahko prosto gibal, pri čemer se je skliceval na zdravstvene razloge. To je po 72 letih prvič, da so bili novinarji obsojeni in kaznovani za kaznivo dejanje nagovarjanja k uporabi. Z obsodbo se je okrepil zastraševalni učinek zatiranja svobode tiska in dodatno povečala že tako razširjena samocenzura med novinarji.

Pri vodenju sojenj v zvezi z nacionalno varnostjo so se večkrat pojavili dvomi glede dolžnega pravnega postopanja, ki se nanašajo na vprašanje nepristranskosti posebej izbranih sodnikov, pristojnih za zadeve nacionalne varnosti, in na podaljševanje sodnih postopkov. V zadevi medijske hiše Stand News je bilo predvideno, da bo sojenje trajalo 20 dni, dejansko pa je trajalo 57 dni. Datum izreka sodbe je bil trikrat preložen. Problematičen je bil tudi dolg pripor obtožencev v predkazenskem postopku, ki je trajal več kot 300 dni.

V prvem sojenju zaradi nagovarjanja k uporabi po izročitvi leta 1997 je pritožbeno sodišče 7. marca potrdilo obsodbo aktivista Tama Tak-chija. Sodišče je zavrnilo sodbo državnega sveta (zaupnikov) Združenega kraljestva, da mora vsak zadevni govor v obsodbi zaradi nagovarjanja k uporabi vključevati namero spodbujanja k nasilju. Sodišče zadnje stopnje je 14. avgusta Tamu Tak-chiju dovolilo, da januarja 2025 vloži pritožbo zoper svojo obsodbo in kazen.

Joseph John, portugalski državljani in prebivalec Združenega kraljestva, je bil 11. aprila obsojen na pet let zapora zaradi „spodbujanja k odcepitvi“.

Številni od približno 6 000 protestnikov, ki so bili aretirani med protesti leta 2019, vendar še niso bili obtoženi, so še vedno na prostosti ob plačilu varščine ter čakajo na policijske preiskave

in odločitve tožilstva. V odgovor na pozive h „kategoričnemu“ umiku obtožb proti njim je minister za pravosodje Paul Lam v intervjuju oktobra 2024 izjavil, da bi bilo to v nasprotju z načelom pravne države. Dodal je, da se lahko pojavijo novi dokazi in da ni časovnih omejitev za pregon kaznivih dejanj, ki so se zgodila v preteklosti.

Na prvem sojenju v Hongkongu v skladu z odlokom Združenih narodov o boju proti terorizmu je porota 29. avgusta obsodila eno osebo zaradi domnevnega načrta za detonacijo eksplozivov in uporabo strelnega orožja proti policiji med protesti leta 2019, šest drugih pa je oprostila. Šest drugih obtožencev je priznalo krivdo. Sodišče je sedem oseb obsodilo na zaporne kazni od 23 let in deset mesecev do pet let in deset mesecev.

Jimmy Lai in šest nekdanjih poslancev je 12. avgusta 2024 izgubilo zadnjo pritožbo zoper obsodbe zaradi „sodelovanja“ na nezakonitem pohodu 18. avgusta 2019. Sodišče zadnje stopnje je zavrnilo trditev, da je tožilstvo pretirano omejevalo svobodo izražanja in zbiranja. Vendar je bila zavrnjena tudi zahteva tožilca, naj se ponovno izreče sodba zaradi „organizacije“ pohoda. Dva dni pozneje je Lord Neuberger, nekdanji predsednik vrhovnega sodišča Združenega kraljestva, ki je predsedoval zadevi, odstopil s položaja predsednika skupine pravnih strokovnjakov na visoki ravni za svobodo medijev, ki je svetovala Koaliciji za svobodo medijev, katere člani so tudi države članice EU.

Leta 2024 je odstopilo tudi pet tujih nestalnih sodnikov na sodišču zadnje stopnje. Medtem ko so se nekateri odločili, da ne bodo podaljšali svojega mandata iz osebnih razlogov, je upokojeni sodnik iz Združenega kraljestva Lord Sumption, ki je bil sodnik na britanskem vrhovnem sodišču, izjavil, da ozemlje, ki je bilo „nekoč živahna in politično raznolika skupnost, počasi postaja totalitarna država. Pravna država je močno ogrožena na vseh področjih, ki so zelo pomembna za vlado.“

Od decembra 2024 je v senatu sodišča zadnje stopnje ostalo šest tujih nestalnih sodnikov.

Vse to kaže, da je bila v zvezi z zadevami, ki se štejejo za pomembne za nacionalno varnost, **pravna država** v Hongkongu leta 2024 še vedno pod hudim pritiskom. V podindeksu „omejitev vladnih pooblastil“ na letnem indeksu pravne države, ki ga je pripravil World Justice Project in je bil objavljen 23. oktobra 2024, je Hongkong v primerjavi z letom 2023 nazadoval za tri mesta in se uvrstil na 62. mesto med 142 državami in ozemlji. Na podindeksu „temeljnih pravic“ se je Hongkong prav tako uvrstil na 62. mesto, kar pomeni nazadovanje za štiri mesta glede na leto 2023¹⁴. Obenem avtoritarne spremembe v hongkonškem pravnem okolju še vedno večinoma niso vplivale na gospodarsko in zasebno pravo.

V letu 2024 so se nadaljevala tudi **prizadevanja za vključitev „nacionalne varnosti“ v upravljanje PUO**, zlasti v zvezi z izobraževanjem in javno upravo. Hongkonški urad za javno upravo je 7. junija objavil nov zakonik o javni upravi, v katerem je „ohranjanje ustavnega reda in nacionalne varnosti“ navedeno kot najvišja temeljna vrednota za 173 000 javnih uslužbencev PUO. 6. avgusta je bila odprta razstavna galerija nacionalne varnosti, kjer so protesti iz leta 2019 opisani kot „barvna revolucija“. Urad za javno upravo je vse vladne uslužbence pozval, naj galerijo obišejo vsaj enkrat pred koncem leta 2026.

Vlada je 18. novembra organizirala slovesnost ob začetku izvajanja programa usposabljanja okrožnih mentorjev za izobraževanje na področju nacionalne varnosti za prvo skupino

¹⁴ <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global>.

120 mentorjev na področju nacionalne varnosti. Vlada je dejala, da pričakuje, da bo do leta 2025 usposobljenih vsaj 2 600 okrožnih mentorjev, vsak od njih pa bi moral posredovati nacionalna varnostna sporočila vsaj 30 ljudem na leto. Hongkonška vlada pričakuje, da bo vsako leto več kot 78 000 ljudi prejelo sporočila o zaščiti nacionalne varnosti.

Urad za izobraževanje je leta 2024 ponovno poudaril pomen izobraževanja o nacionalni varnosti. Med sklopom poročil, objavljenih 25. junija, so šolski inšpektorji kritizirali šolo za otroke z zmernimi učnimi težavami, ker se v njej ne poučuje kitajska ustava in ker izobraževanja o nacionalni varnosti „ne izvajajo celovito“.

Vlada je povečala tudi nadzor nad poklici na področju socialnega dela. Zakonodajni svet je 3. julija 2024 sprejel spremembo odloka o registraciji socialnih delavcev, s katero so večino v mestnem organu za izdajo dovoljenj za socialne delavce dobile osebe, ki jih imenuje vlada. Z zakonom je bil organ pooblaščen tudi za trajno izključitev socialnih delavcev, ki so bili obsojeni za kazniva dejanja ogrožanja nacionalne varnosti.

Julija je policija razkrila, da je prek dežurne telefonske številke za prijave v zvezi z nacionalno varnostjo prejela več kot 750 000 opozorilnih klicev, od tega jih je bil 10–20 % takšnih, da bi lahko vodili k naknadnim ukrepom. Decembra je policija sporočila, da je letos v Hongkongu namestila 612 kompletov nadzornih kamer, da bi izboljšala varnost. Določen je bil cilj, da se do konca leta 2025 namesti še 1 300 kompletov.

Prostor za politično opozicijo in izražanje pluralističnih stališč v Hongkongu se je leta 2024 dodatno zmanjšal.

Predsednik Demokratske stranke Lo Kin-hei je 13. novembra razkril, da je več osrednjih članov stranke, njihovih družin in podjetij prejelo anonimne grozilne telefonske klice in elektronska sporočila, v katerih so bili kritizirani kot „nasprotniki Kitajske in Hongkonga“, zagrožene pa so jim bile tudi morebitne zaporne kazni zaradi njihovega političnega udejstvovanja.

Časopisa Ta Kung Pao in Wen Wei Po sta 19. novembra objavila celostranske članke, v katerih sta opisala devet obsojenih obtožencev v zadevi „Hong Kong 47“ ter jih obtožila obstoječih ali preteklih povezav s politično skupino. Demokratična stranka, v preteklosti največja prodemokratična politična skupina v Hongkongu, se je še naprej spopadala s težavami pri organizaciji prireditev za zbiranje sredstev.

Državljska stranka, ki je bila prej druga največja politična opozicijska skupina v Hongkongu, je bila 27. marca izbrisana iz hongkonškega registra podjetij, saj je maja 2023 izglasovala svojo razpustitev.

Zunanji odnosi Hongkonga

Leta 2024 so zunanje odnose Hongkonga zaznamovala prizadevanja za diverzifikacijo trgovinskih in gospodarskih povezav z državami Jugovzhodne Azije, Bližnjega vzhoda in drugimi trgi v razvoju. Julija je glavni upravitelj vodil delegacijo na šestdnevem obisku v Laosu, Kambodži in Vietnamu. Doslej je obiskal sedem držav članic Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN), razen Bruneja, Filipinov in Mjanmara. Novembra je sedem dni potoval v Peruju in se udeležil srečanja gospodarskih voditeljev Skupine za azijsko-pacifiško gospodarsko sodelovanje. Hongkong je leta 2024 podpisal tudi sporazum o prosti trgovini s Perujem.

Septembra je edini delegat mesta v Stalnem odboru Nacionalnega ljudskega kongresa Starry Lee predlagal, da bi se moral proces internacionalizacije PUO zdaj osredotočiti na države v pobudi „En pas, ena pot“, ASEAN in Bližnji vzhod, potem ko se je že dolgo osredotočal na Evropo in ZDA.

Izseljevanje iz Hongkonga se je nadaljevalo. Ministrstvo za notranje zadeve Združenega kraljestva je leta 2024 sporočilo, da je do 30. septembra 2024 prejelo 32 429 vlog za izdajo vizumov za (prekomorske) britanske državljane. Združeno kraljestvo je prejelo skupno približno 224 204 vlog državljanov Hongkonga za posebno vizumsko ureditev, ki lahko omogoči pridobitev državljanstva. V okviru ureditve je v Združeno kraljestvo prispelo približno 158 000 ljudi. Kanada in Avstralija sta še naprej prejemali vloge za izdajo vizuma v okviru prilagojenih programov priseljevanja za prebivalce Hongkonga. Prebivalstvo Hongkonga je kljub izseljevanju ostalo nespremenjeno na ravni 7,5 milijona, predvsem zaradi novih prihodov s celinske Kitajske.

Predsednik ZDA je 10. julija podaljšal „izredni nacionalni“ status Hongkonga, pri čemer je trdil, da so razmere v PUO ogrozile „nacionalno varnost, zunanjo politiko in gospodarstvo“ Združenih držav. V skladu s predsedniškim odlokom PUO ni več upravičen do posebne gospodarske obravnave, ki jo je prej zagotavljala zakonodaja ZDA. ZDA so 19. novembra v odgovor na obsodbo v zadevi „Hong Kong 47“ napovedale uvedbo novih vizumskih omejitev za hongkonške uradnike.

Pravice, svoboščine in enake možnosti

23. januarja je potekala seja delovne skupine za splošni redni pregled Sveta Združenih narodov za človekove pravice v zvezi s Kitajsko, kjer je bil obravnavan tudi Hongkong. Pred sestankom je vsaj sedem držav predložilo 13 prispevkov v zvezi s Hongkongom, kar je rekordno veliko število poizvedb. Med srečanjem je 18 držav, vključno z Dansko, Nemčijo, Irsko in Francijo, izrazilo pomisleke glede državljanskih pravic na navedenem ozemlju, ZDA in Združeno kraljestvo pa sta hongkonške oblasti pozvala, naj ukinejo ZNV.

Svet ZN za človekove pravice je 31. maja 2024 objavil stališča Kitajske o sklepih in priporočilih. Kitajska je zavrnila 14 od 23 priporočil o človekovih pravicah v zvezi s Hongkongom, ki jih je podalo 20 držav. Med državami, katerih priporočila so bila zavrjnena, so bile Belgija, Češka, Danska, Luksemburg, Nizozemska in Avstrija. Kitajska je zavrnila vsa priporočila v zvezi z ZNV v Hongkongu, pri čemer je navedla, da temeljijo na „lažnih informacijah“. Poleg tega je izjavila, da je „sprejela in že izvedla“ priporočila Nemčije (naj ponovno vzpostavi popolno spoštovanje pravne države in civilne družbe ter politične pravice v Hongkongu), Francije (naj zagotovi svobodo izražanja in združevanja, tudi na spletu, vključno s Hongkongom) in Litve (naj zagotovi pravice vseh državljanov do svobode mnenja in izražanja brez strahu pred povračilnimi ukrepi in cenzuro v vseh regijah, vključno s Hongkongom, Tibetom in drugimi).

Na plenarnem zasedanju Sveta Združenih narodov za človekove pravice 4. julija je bilo obravnavano in sprejeto poročilo o pregledu Kitajske.

Strokovnjaki Združenih narodov so leta 2024 dvakrat pisno izrazili zaskrbljenost zaradi razmer na področju temeljnih pravic v Hongkongu pri stalni kitajski misiji v Ženevi.

Posebni poročevalec Združenih narodov o mučenju in drugih krutih, nečloveških ali poniževalnih kaznih ali ravnanju je 25. januarja izrazil „zaskrbljenost“, da je bil Andy Li, ki je bil glavna priča tožilstva na sojenju Jimmyju Laiju v zvezi z nacionalno varnostjo, „mučen in/ali podvržen drugemu krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju“ v zaporu na celinski Kitajski, „zaradi česar je bil prisiljen v priznanje, da je z Jimmyjem Laijem sodeloval s tujimi subjekti“¹⁵.

Posebni poročevalci Združenih narodov so 22. marca 2024 podali izjavo o: (i) spodbujanju in varovanju pravice do svobode mnenja in izražanja; (ii) pravici do izobraževanja; (iii) pravicah do svobode mirnega zbiranja in združevanja; (iv) položaju zagovornikov človekovih pravic; (v) neodvisnosti sodnikov in odvetnikov ter (vi) spodbujanju in varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu. V izjavi je bilo navedeno, da zakonodaja iz člena 23 vključuje „številne ukrepe, ki bi znatno in neupravičeno omejili uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter bi bili nezdržljivi s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah, Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah ter Mednarodnim paktom o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah“¹⁶.

V preteklem letu se je še naprej poslabševala uvrstitev Hongkonga na različnih svetovnih lestvicah, povezanih s pravicami. Na indeksu človekove svobode za leto 2024, ki sta ga pripravila možganska trusta Cato Institute in Fraser Institute, je Hongkong padel s 46. mesta v letu 2023 na 50. mesto od 165¹⁷. Glede na poročilo nevladne organizacije Freedom House je bil Hongkong leta 2024 „delno svobodno“ ozemlje z 41 točkami od 100, kar je skoraj enako kot leta 2023, ko je bil uvrščen na 42. mesto od 100¹⁸.

Stanje na področju svobode tiska se je še poslabšalo. Hongkong se je na svetovnem indeksu svobode medijev, ki ga je pripravila organizacija Novinarji brez meja in je bil objavljen 3. maja, uvrstil na 135. mesto izmed 180 držav in regij¹⁹. Glede na indeks svobode medijev, ki ga je pripravilo hongkonško novinarsko združenje (HKJA) in je bil predstavljen 20. avgusta 2024, se je svoboda tiska v letu 2023 zmanjšala tako v splošni javnosti kot tudi med novinarji v Hongkongu²⁰.

Združenje HKJA je bilo v tem letu pod posebnim pritiskom. Sindikat je 25. januarja 2024 razkril, da je uprava za notranje prihodke (davčni organ Hongkonga) v okviru pregleda računovodskih izkazov združenja HKJA za obdobje 2017–2018 zahtevala 400 000 HK\$ (45 000 EUR) davka na dobiček. Organi so združenje HKJA pozvali, naj predloži napovedi za odmero davka na dobiček za šest let med obdobjema 2017/2018 in 2022/2023. Združenje HKJA je zoper odločbo o odmeri davka vložilo ugovor. Aprila je organiziralo koncert za zbiranje sredstev, ki ga je moralo zaradi „neustavljivih sil“ izvesti prek spleta. Nekdanji predsednik združenja HKJA se je maja odločil, da ne bo kandidiral za ponovno izvolitev, pri čemer je navedel, da bo združenje „lahko napadeno, če bo še naprej služil“. Združenje HKJA je moralo 21. junija, dan pred letno skupščino, člane pozvati, naj ne upoštevajo anonimnega sporočila, poslanega prek aplikacije WhatsApp, ki opozarja, naj se skupščine ne udeležijo zaradi „varnostnih pomislekov“.

¹⁵ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28734>.

¹⁶ <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=28893>.

¹⁷ <https://www.cato.org/human-freedom-index/2024>.

¹⁸ <https://freedomhouse.org/country/hong-kong/freedom-world/2024>.

¹⁹ <https://rsf.org/en/index>.

²⁰ <https://hkja.org.hk/en/press-release/press-freedom-in-hong-kong-at-11-year-low-according-to-media-survey-amid-fears-over-article-23-national-security-law/>.

Združenje HKJA je 13. septembra razkrilo, da je bilo med junijem in avgustom „na desetine novinarjev, njihovih družinskih članov ali delodajalcev njihovih družinskih članov ter sosedov in sodelavcev nadlegovanih in ustrahovanih na spletu in zunaj njega“. V enem primeru sta najemodajalec in nepremičninski agent novinarja prejela anonimna pisma, ki so vsebovala grožnje z „nepredstavljalivimi posledicami“ in „postransko škodo“, če najemnik ne bo izgnan iz nepremičnine in okrožja. Potem ko je predsednik združenja HKJA primere prijavil policiji, se je stanje izboljšalo. Kljub temu se je proti koncu leta ponovno začelo nadlegovanje posameznih novinarjev.

Višje sodišče je 24. septembra 2024 obravnavalo zadevo sodnega nadzora, ki jo je začelo združenje HKJA v zvezi z novim pravilom, s katerim se novinarjem omejuje dostop do javnega registra, ki ga upravlja oddelek za promet. Sindikat je podvomil v skladnost novega pravila z načelom svobode tiska. Do 31. decembra ni bila izdana nobena sodba.

Po sprejetju zakonodaje iz člena 23 je Wall Street Journal 2. maja 2024 napovedal svojo odločitev, da bo svoj azijski sedež preselil iz Hongkonga v Singapur. Julija je Wall Street Journal odpustil novinarko, potem ko je bila izvoljena za predsednico združenja HKJA.

Lokalni mediji so se pri poročanju o novicah pogosto usklajevali z uradnim stališčem hongkonške vlade. Glavni mediji so se na primer izognili naslavljanju Williama Laija kot „predsednika Tajvana“ in so namesto tega uporabljali izraze, kot sta „tajvanski voditelj“ ali „tajvanski Lai“. To je pomenilo odmik od stanja pred štirimi leti, ko so osrednji mediji tedanjo predsednico Tsai Ing-wen še vedno imenovali za „predsednico Tajvana“.

Hongkonške oblasti so pravila o priseljevanju še naprej uporabljale za prepoved vstopa v PUO novinarjem in aktivistom za svobodo medijev, ki štejejo za nezaželene²¹. Predstavnica organizacije Novinarji brez meja s poljskim državljanstvom je bila 10. aprila 2024 pridržana šest ur, nato ji je bil ob prihodu na ozemlje zavrnen vstop v Hongkong, kjer je nameravala spremljati sojenje medijskemu podjetniku Jimmyju Laiju. Avgusta je bil novinarju Bloomberga s celine, ki se je nameraval preseliti v Hongkong, zavrnen delovni vizum. 14. septembra je bil francoski fotoreporterki zavrnen vstop v Hongkong, verjetno zaradi fotografije Jimmyja Laija v zaporu, ki jo je naredila za Associated Press.

Leta 2024 je bil novinar, ki se je specializiral za kitajsko obrambno politiko in diplomacijo pri časopisu South China Morning Post, še vedno pogrešan, potem ko je oktobra 2023 poročal o forumu Xiangshan v Pekingu.

Bolj pozitivna pa je novica, da je pritožbeno sodišče 4. septembra potrdilo sodbo nižjega sodišča, s čimer je zavrnilo ponovno uveljavitev opozorila, ki ga je organ za komunikacije izdal zoper Headliner, zdaj ukinjeno satirično oddajo, ki jo je producirala hongkonška javna radiotelevizija RTHK.

Leta 2024 se je povečal tudi pritisk na svobodo izražanja. YouTube je s 15. majem blokiral lokalni dostop do 32 videoposnetkov, povezanih s protestno pesmijo „Glory to Hong Kong“. Odločitev je bila sprejeta po tem, ko je višje sodišče za vlado izdalo začasno odredbo o

²¹ V preteklem letu je hongkonška vlada zavračala tudi vstop aktivistov. 27. junija je bil zavrnen vstop japonskemu aktivistu. 8. septembra je bil zavrnen vstop nemškemu aktivistu. Tik pred vstopom v Hongkong je nemški aktivist odpotoval na celinsko Kitajsko. Sodeloval je s pobudo Tibet Initiative Deutschland, ki se zavzema za samoodločbo v kitajski regiji, in soustanovil nevladno organizacijo Freiheit für Hongkong, ki si prizadeva za demokratičen in svoboden Hongkong.

prepovedi pesmi, ki je bila po navedbah organov „uporabljena za spodbujanje drugih“ k storitvi kaznivih dejanj ogrožanja nacionalne varnosti, kot sta odcepitev in nagovarjanje k upor.

Prostor za kritične umetnike in neodvisne kulturne ustanove se je v letu 2024 še bolj skrčil.

Zmanjšala so se sredstva za umetnike, kot so prodemokratski filmski ustvarjalci, hkrati pa se je nad njimi povečal politični pritisk. Neodvisna filmska organizacija Ying e Chi je 24. oktobra 2024 napovedala svojo razpustitev, eden od njenih ustanoviteljev pa se je avgusta preselil na Tajvan, da bi organizacijo ponovno ustanovil, pri čemer je kot razlog navedel „razmeroma svobodnejše okolje“ na Tajvanu. Organizacija je distribuirala sporne politične dokumentarne filme, kot je nagrajeni dokumentarni film „Lost in the Fumes“ (Izgubljeno v dimu). Hongkonška zveza dramskih društev je 17. decembra podala izjavo, da hongkonški vladni oddelek za storitve za prosti čas in kulturne storitve že drugo leto zapored ne bo zagotovil prizorišča za letno podelitev dramskih nagrad, predvideno za april 2025. Iste dne je hongkonška zveza dramskih društev tudi izjavila, da hongkonški vladni svet za razvoj umetnosti že drugo leto zapored ne bo zagotovil denarne podpore za navedeno slovesnost. Dokumenti izpred dveh let so pokazali, da je bil Svet nezadovoljen, ker sta bila v preteklih letih kot podelitelja nagrad povabljeni neodvisen novinar in satirični karikaturist.

V letu 2024 je bilo v zadnjem trenutku odpovedanih tudi več koncertov nastopajočih umetnikov, ki so naklonjeni prodemokratskemu gibanju. Na primer, 4. decembra je hongkonški festivalski orkester sporočil, da je bila njegova predstava, predvidena za 8. december, odpovedana zaradi „nujnih pregledov in popravil“ v mestni hiši Tsuen Wan. Poleg tega so bile 5. februarja odpovedane uprizoritve drame Naključna smrt anarhista, ki so bile predvidene od 21. februarja do 2. marca. Gledališka skupina „Fire Makes Us Human“ je 30. januarja izgubila prizorišča, ki so ji bila v šoli zagotovljena za predstave, načrtovane med 2. in 4. februarjem. Ustanovitelj skupine je pojasnil, da je šola sprejela odločitev, ker se je urad za izobraževanje skliceval na dokument Nacionalna varnost: smernice o posebnih ukrepih za šole. Ustanovitelj je izjavil, da je bil obtožen objave „neustreznih komentarjev“ na spletu. Skupina je pozneje sporočila, da bo prenehala z delovanjem.

31. marca se je zaprla neodvisna knjigarna Mount Zero, kot razlog pa je navedla nenehen pritisk oblasti. 20. avgusta se je zaprla še ena knjigarna, in sicer Mellow Out.

Ni bilo znakov, da bi bila ponovno vzpostavljena svoboda zbiranja za miroljubne proteste.

Čprav so leta 2024 pred sedežem vlade občasno potekali razpršeni protesti manjšega obsega, večjih protestov ni bilo. Predvsem je glavni upravitelj Hongkonga oktobra zavrnil pozive nekdanjega sekretarja za promet in stanovanja vladi, naj omogoči mirne proteste in zbiranje, da bi „spremenila negativno podobo“ PUO.

Propekinška hongkonška zveza sindikatov ter propekinška zveza hongkonških in kowloonskih delavskih sindikatov sta leta 2024 ločeno potrdili, da 1. maja (na dan dela) že drugo leto zapored ne bosta organizirali protestov. Ločeno so pred uradom EU v Hongkongu potekali štirje protesti skupin, naklonjenih Pekingju, ki so kritizirale izjave EU o političnem dogajanju v Hongkongu.

Leta 2024 že peto leto zapored ni potekala nekoč obsežna slovesnost s prižigom sveč 4. junija v parku Victoria v spomin na zatrtje demonstracij na Trgu nebeškega miru leta 1989, ki jo je prvotno organizirala skupina civilne družbe Hongkonško zavezništvo v podporo domoljubnim demokratičnim gibanjem. Lokalni mediji so obširno poročali o prisotnosti predstavnikov urada

EU in konzulatov držav članic EU v parku Victoria v noči 4. junija. Urad EU je v znak spomina na ta dan ponovno postavil sveče v svoja pisarniška okna. Na ta dan je policija aretirala štiri osebe, stare med 23 in 69 let, in jih izpustila na podlagi varščine.

Leta 2024 se je nadaljeval tudi pritisk na svobodo združevanja. Krščanski inštitut v Hongkongu je 23. julija napovedal razpustitev, pri čemer je pojasnil, da je sedanje okolje otežilo „svobodno“ uresničevanje njegovega poslanstva. Skupina je bila nekoč članica zdaj razpuščene Civilne fronte za človekove pravice in Hongkonškega zavezništva.

Na pravicah temelječe **skupine civilne družbe**, ki so še vedno aktivne v Hongkongu, so se še naprej soočale s pritiski. Zelo razširjeno je bilo institucionalno in anonimno nadlegovanje akterjev civilne družbe, podobno praksam, ki jih je opisalo združenje HKJA. Tako nadlegovanje je vključevalo tudi druge vladne službe, kot so davčni organi ali organi za požarno varnost. Dodatno skrb v letu 2024 je vzbujalo zmanjšanje javnih in zasebnih sredstev za nekatere nevladne organizacije. Kljub temu so akterji civilne družbe, ki so še vedno dejavni v Hongkongu, pokazali, da so izjemno odporni, saj so raziskovali načine za delovanje v preostalem prostoru in ga, kjer je bilo mogoče, razširili.

Vprašanje pravic zapornikov je še naprej vzbujalo zaskrbljenost. Chow Hang-tung, pridržana prodemokratska aktivistka in članica Hongkonškega zavezništva, je bila leta 2024 večkrat pridržana v samici.

Januarja so bili paznik v zaporu in štirje zaporniki prevzgojnega zavoda Pik Uk obtoženi, da so „namerno ranili“ 18-letnega zapornika, ki ni bil politični zapornik. Poročali so, da je uradnik oddelka za prestajanje kazni povzročil analno raztrganino in perforacijo rektuma. Junija je bil v isti zadevi obtožen upokojeni častnik, ker ni prijavil napada.

V letnem poročilu o obiskih mirovnih sodnikov za leto 2023, objavljenem septembra 2024, so mirovni sodniki, tj. voditelji skupnosti, ki so bili imenovani predvsem za obiske različnih kazenskih institucij, da bi skrbeli za izvrševanje pravic zapornikov, prejeli in obravnavali 71 pritožb, kar je 69 % več kot leto prej.

Nadaljeval se je tudi pritisk na **akademsko svobodo**. Samocenzura je bila zelo razširjena, zlasti na področju družbenih ved in v humanistiki. Kritični akademski glasovi so bili zapostavljeni. V 80-stranski študiji *We Can't Write the Truth Anymore: Academic Freedom in Hong Kong Under the National Security Law* (O resnici več ne smemo pisati: akademska svoboda v Hongkongu v skladu z zakonom o nacionalni varnosti), objavljeni 24. septembra, sta dve skupini za človekove pravice s sedežem v ZDA, tj. Human Rights Watch in Hong Kong Democracy Council, trdili, da ima hongkonška zakonodaja o nacionalni varnosti obsežne učinke na univerzitetne kampuse. Leta 2024 se je na hongkonških univerzah združilo več oddelkov za družbene vede na račun „politične znanosti“. Avgusta je kitajska univerza v Hongkongu prestrukturirala svoj oddelek za vlado in javno upravo, ki je deloval 54 let, njegov status znižala v program in ga združila v novo šolo za upravljanje in politične vede. Mestna univerza v Hongkongu je prav tako uvedla spremembe, tako da je svoj dodiplomski program za javno politiko in politiko preimenovala v program za javne zadeve in upravljanje.

V letu 2024 je bilo mogoče še naprej opaziti pozitivne znake napredka na področju pravic LGBTIQ+ oseb v Hongkongu. Septembra 2023 je sodišče zadnje stopnje razsodilo, da so hongkonške stanovanjske politike in dedni zakoni, ki diskriminirajo na podlagi spolne usmerjenosti, neustavni, kar je še en mejnik na področju pravic LGBTIQ+ oseb v Hongkongu.

Kljub predlogu poslanca, naklonjenega Pekingu, naj se Peking pozove k razveljavitvi odločitve, je oddelek za pravosodje 6. decembra potrdilo, da „je treba pravne spore reševati na lokalni ravni“.

Transspolni aktivist Henry Tse je 29. aprila prejel novo osebno izkaznico, potem ko je po sedmih letih, v katerih je vložil več tožb proti mestni upravi, uspešno posodobil svojo oznako za spol.

Sodišče zadnje stopnje je septembra 2023 odločilo, da mora vlada v naslednjih dveh letih zagotoviti alternativni okvir za zaščito istospolnih partnerstev. Maja 2024 je sekretar za ustavne in celinske zadeve priznal, da organi preučujejo to „zapleteno“ vprašanje. Medtem je medijsko poročilo, objavljeno 18. junija, pokazalo, da je urad za ustavne in celinske zadeve prepolovil svoja sredstva, namenjena skupinam civilne družbe, ki podpirajo spolne manjšine, v okviru sheme financiranja za enake možnosti (spolna usmerjenost).

Svoboda veroizpovedi je bila v letu 2024 večinoma zaščitena, čeprav obstajajo znaki, da se politike na tem področju še naprej usklajujejo s političnimi pričakovanji. V poročilu *Hostile Takeover: The CCP (China Communist Party) and Hong Kong's Religious Communities* (Sovražni prevzem: KPK (Komunistična partija Kitajske) in hongkonške verske skupnosti), ki je bilo objavljeno 30. januarja 2024, je fundacija Odbor za svobodo v Hongkongu s sedežem v ZDA navedla, da „versko preganjanje v Hongkongu ni bilo tako hudo kot na celinski Kitajski“. Vendar so bili verski voditelji v PUO pod pritiskom, naj spodbujajo prednostne naloge Komunistične partije, vključno s sprejetjem uveljavljanja nacionalne varnosti. Že drugo leto zapored je anglikanska cerkev na državni dan 1. oktobra izobesila kitajsko nacionalno zastavo, kar je sprožilo kritike med obiskovalci cerkve.

V zvezi s **prosilci za azil** je minister za varnost 5. novembra razkril, da je hongkonška vlada določila cilj, da se vsako leto vrne v domovino vsaj 1 320 „prosilcev, ki so neutemeljeno vložili prošnjo za zaščito v skladu z načelom nevračanja“. Položaj prosilcev za azil v Hongkongu je še vedno negotov, saj Hongkong ni podpisnik Konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 ali Protokola o statusu beguncev iz leta 1967. Nad organizacijami civilne družbe, ki podpirajo prosilce za azil, se je leta 2024 izvajal pritisk.

Glede **pravic delavcev** je svetovalni odbor za delo leta 2024 dosegel soglasje, da se novi prag za zaposlitev na podlagi „neprekinjene pogodbe“ določi na ravni 68 ur v štirih tednih, da se zakonsko določeni prejemki razširijo na več zaposlenih²². Delavske organizacije so poročale o medletnem porastu nesreč, povezanih z delom, zlasti v logistiki in skladiščih. Združenje za pravice žrtev industrijskih nesreč je leta 2024 poročalo o 19 smrtnih žrtvah in šestih hudih poškodbah v 25 incidentih v primerjavi s samo petimi nesrečami v teh sektorjih leta 2023.

Kljub razmeroma naprednemu pravnemu okviru (po mednarodnih standardih), ki ureja status hongkonških delavcev migrantov v gospodinjstvu, ter njihovemu stalnemu dostopu do pravnega varstva in zdravstvenega varstva, je 400 000 delavcev migrantov v gospodinjstvu še vedno ranljiva skupina. Hongkonška zveza azijskih sindikatov delavcev v gospodinjstvu je razkrila, da je obravnavala 13 primerov tujih delavcev v gospodinjstvu, ki so bili prisiljeni delati, čeprav so leta 2024 zboleli. V enem primeru je delodajalec pritiskal na delavko v gospodinjstvu s Filipinov, naj ne poskusi dobiti kemoterapije.

²² Predlog spremembe bo vložen v prvi polovici leta 2025.

Hongkonški organi od leta 2021, tj. zadnjega leta, ko je bil določen uradni prag revščine, niso objavili uradnih podatkov o deležu prebivalstva, ki živi pod pragom revščine. Glede na politični nagovor glavnega upravitelja iz oktobra 2024 je v Hongkongu leta 2024 v razdeljenih stanovanjih živelo približno 110 000 gospodinjstev. Zakonodaja za regulacijo takih stanovanj in izboljšanje življenjskih pogojev najemnikov naj bi bila predložena leta 2025 ali pozneje.

II. Gospodarski razvoj dogodkov

Hongkong deluje kot neodvisen subjekt pri izvajanju trgovinskih sporazumov in določa monetarno politiko neodvisno od celinske Kitajske. Hongkong je leta 2024 ostal pravna jurisdikcija, ločena od celinske Kitajske, zlasti na področju gospodarske politike. Ohranil je ločeno valuto brez kapitalskih omejitev ter ločene regulativne strukture za nadzor podjetij, ki delujejo na tem ozemlju. Prednostne naloge vlade med letom so bile: (i) vzpostavljanje stikov s svetom, vključno z Bližnjim vzhodom in azijskimi trgi, (ii) privabljanje usposobljenih delavcev in podjetij v Hongkong, (iii) podpora gospodarstvu in inovacijam ter (iv) nadaljevanje gospodarskega povezovanja s celinsko Kitajsko.

V skladu s poročilom o naložbah po svetu za leto 2024, ki ga je junija objavila Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj²³, je bil Hongkong leta 2023 **četrto največje območje za neposredne tuje naložbe na svetu**. Zadnja raziskava hongkonške vlade o tujih podjetjih kaže, da se je število tujih podjetij na ozemlju leta 2024 povečalo in preseгло njihovo število pred pandemijo COVID-19, pri čemer je EU ostala največja nekitajska poslovna skupnost v Hongkongu. Prisotnost podjetij iz Evropske unije se je znatno povečala, saj se je število podjetij v Hongkongu leta 2024 medletno povečalo za 5,9 %, kar je 2,3-odstotno povečanje glede na leto 2019. Leta 2024 je bilo v Hongkongu dejavnih vsaj 1 640 podjetij iz EU. Polovica teh podjetij iz EU Hongkong uporablja kot regionalni sedež ali regionalno izpostavo, kar pomeni 9,8-odstotno zmanjšanje v primerjavi z letom 2019.

V gospodarstvu Hongkonga **prevladujejo storitve** (ki predstavljajo 94 % BDP), vključno s finančnimi storitvami in logistiko, medtem ko predelovalne dejavnosti predstavljajo le majhen delež BDP (1 %). Hongkong je med najvišje uvrščenimi **tržnimi gospodarstvi** na svetu (na sedmem mestu v statističnem pregledu Svetovne trgovinske organizacije za leto 2023, kar so najnovejši razpoložljivi podatki ob pripravi tega poročila)²⁴. Blagovna menjava, večinoma ponovni izvoz, zajema približno 299 % BDP, kar kaže na odprtost gospodarstva za trgovino²⁵.

Prebivalstvo Hongkonga je sredi leta 2024 doseglo 7,53 milijona, kar je 0,1 % več kot konec leta 2023 in 0,2 % več kot tik pred pandemijo COVID-19 (konec leta 2019). Med pandemijo je Hongkong zapustilo približno 170 000 prebivalcev²⁶.

Gospodarstvo Hongkonga je leta 2024 že drugo leto zapored raslo, z 2,5-odstotnim medletnim povečanjem BDP²⁷ po 3,2-odstotnem povečanju v letu 2023. Stopnja rasti je bila v

²³ Spletno mesto UNCTAD:

<https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>.

²⁴ *World Trade Statistical Review 2023* (Statistični pregled svetovne trgovine za leto 2023), Svetovna trgovinska organizacija, na voljo na:

https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtsr_2023_e.htm.

²⁵ Razmerje med vrednostjo skupne zunanje trgovine in BDP, izračunano na podlagi BDP in zunanjetrgovinske statistike (prvih devet mesecev leta 2024) urada za popis prebivalstva in statistiko PUO Hongkong, na voljo na:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode250.html>,

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

²⁶ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=110-01001.

²⁷ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

https://www.news.gov.hk/eng/2025/02/20250203/20250203_163405_486.html.

spodnjem razponu vladne napovedi v proračunu za obdobje 2024–2025 (objavljene februarja 2024) za rast BDP v višini 2,5–3,5 % za celo leto. Gospodarsko rast so podpirali naslednji dejavniki: (i) povečanje zunanje trgovine z blagom in storitvami, logističnega sektorja in gradbeništva ter (ii) postopno okrevanje finančne industrije med letom. Vendar se je zasebna potrošnja zmanjšala, gospodarske panoge, ki so odvisne od turističnih izdatkov, pa so bile še naprej pod povprečne v primerjavi s časom pred pandemijo.

Inflacija je leta 2024 ostala zmerna, pri čemer se je indeks cen življenjskih potrebščin med letom povečal za 1,7 %²⁸. **Stopnja brezposelnosti** v celotnem letu 2024 je bila na ravni 3,1 %, kar je rahlo povišanje v primerjavi z 2,9 % v letu 2023²⁹.

Trgovinski in logistični sektor, ki predstavlja 19 % BDP Hongkonga, je med letom okreval. BDP iz uvoznih in izvoznih dejavnosti se je v prvih devetih mesecih leta 2024 medletno povečal za 2,6 %³⁰ (po 4,4-odstotnem zmanjšanju v celotnem letu 2023), vrednost hongkonške zunanje trgovine z blagom pa se je (po 6,7-odstotnem zmanjšanju v letu 2023) povečala za 7,3 % na 9,46 bilijona HKD (1,2 bilijona EUR³¹) v letu 2024³². Položaj Hongkonga kot trgovinskega vozlišča za blago v veliki meri temeljil na njegovi vlogi središča za tranzit in ponovni izvoz za celinsko Kitajsko.

Finančna industrija (približno četrtna hongkonškega BDP, vendar le 7,2 % delovne sile) se je v prvih devetih mesecih leta 2024 medletno povečala za 0,4 %, po dveh zaporednih letih upadanja v letih 2022 in 2023³³. Število **prvih javnih ponudb** se je leta 2024 dodatno zmanjšalo na 71, in sicer s 73 leta 2023 in 90 leta 2022. Vendar se je skupni znesek, zbran s prvimi javnimi ponodbami, medletno povečal za 88,9 % na 87,5 milijarde HKD (10,7 milijarde EUR). Hongkong je bil leta 2024 četrto največje vozlišče za prve javne ponudbe na svetu po vrednosti, torej je napredoval z osmega mesta v letu 2023 (Hongkong je bil v letih 2022 in 2021 na četrtem mestu, leta 2020 na drugem in leta 2019 na prvem mestu).

Med letom se je **hongkonški indeks Hang Seng** povečal za 17,7 %, **tržna kapitalizacija** na hongkonški borzi pa se je povečala za 13,8 % na 35,3 bilijona HKD (4,3 bilijona EUR). Povprečni dnevni promet na trgu se je medletno povečal za 25,5 % na 132 milijard HKD (16,1 milijarde EUR)³⁴. Indeks Hang Seng se je v prvi polovici leta 2024 povečal za 3,9 %, v drugi polovici pa za 13,2 %. Okrevanje v drugi polovici so podpirale nižje obrestne mere v ZDA in Hongkongu ter ukrepi gospodarskih spodbud na celinski Kitajski (kitajska podjetja predstavljajo 80 % tržne kapitalizacije hongkonške borze). Ob koncu oktobra 2024 je bil Hongkong osmi največji trg lastniških vrednostnih papirjev na svetu in peti največji trg lastniških vrednostnih papirjev v Aziji po vrednosti trga ter največje offshore poslovno vozlišče za renminbi na svetu.

²⁸ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=510-60001.

²⁹ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=210-06101#.

³⁰ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

³¹ Pretvorjeno v EUR z 1 EUR = 8,2 HKD (konec decembra 2024):

https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_sl.

³² Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=410-50001#.

³³ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34501#.

³⁴ Statistični podatki o trgu, spletno mesto družbe Hong Kong Exchanges and Clearing Limited, na voljo na:

https://www.hkex.com.hk/Market-Data/Statistics/Consolidated-Reports/HKEX-Monthly-Market-Highlights?sc_lang=en.

Turizem in panoge, ki so odvisne od turističnih izdatkov, še niso dosegle ravni iz leta 2018, ki je bilo zadnje „običajno“ leto za turistične tokove v Hongkong pred začetkom pandemije COVID-19. Hongkong je leta 2024 sprejel 44,5 milijona obiskovalcev, kar je 30,9 % več kot leto prej, vendar je to predstavljalo le 68 % števila obiskovalcev v letu 2018³⁵. Obiskovalcev iz celinske Kitajske je bilo 76,5 % oziroma 34 milijonov. Turisti, ki prihajajo v Hongkong, zdaj porabijo manj kot v preteklosti, v prvih devetih mesecih leta 2024 (zadnje obdobje, za katero so na voljo podatki) pa so obiskovalci porabili približno 17 % manj na prebivalca kot leta 2018. To je skupaj z manjšim številom prihodov povzročilo, da se je mesečna poraba obiskovalcev zmanjšala za 41 % v primerjavi z letom 2018, in sicer na 16,1 milijarde HKD (2 milijardi EUR). Panoge, ki so odvisne od turističnih izdatkov (ki vključujejo prodajo na drobno, sektor hrane in pijače, prevoz, potovanja ter gostinstvo in hotelirstvo), so bile prav tako prizadete zaradi le delnega okrevanja, kar zadeva prihode obiskovalcev, in manjše porabe. V prvih devetih mesecih leta 2024 se je BDP iz panog **nastanitvenih in gostinskih storitev** medletno zmanjšal za 3,4 % in je bil za 26,2 % nižji kot v enakem obdobju leta 2019. BDP iz **prodaje na debelo in drobno** se je v istem obdobju zmanjšal za 11,1 %, kar je 44,6 % manj kot leta 2019. Posledice upada prodaje na drobno in gostinskih storitev so dodatno zaostriili povečani tokovi prebivalcev, ki potujejo v sosednje mesto Šendžen, da bi tam nakupovali in preživljali prosti čas.

Letalstvo in povezane industrije so v letu 2024 še naprej okrevale, vendar je število letov in potnikov na mednarodnem letališču v Hongkongu ostalo pod ravnimi pred pandemijo. Leta 2024 se je število letov v Hongkong in iz njega povečalo za 31,6 % na 363 309, število potnikov pa za 34,5 % na 53,0 milijona, kar je še vedno za 13,5 % oziroma 25,7 % manj kot leta 2019. Letalski tovorni promet se je leta 2024 medletno povečal za 14,1 % na 4,9 milijona ton (kar je prav tako 4,2 % več kot leta 2019)³⁶. Z odprtjem tretje vzletno-pristajalne steze na hongkonškem letališču leta 2024 se bo letna zmogljivost za tovorni promet povečala na 10 milijonov ton, za potniški prevoz pa na 120 milijonov potnikov.

Prispevek **gradbeništva in sektorja nepremičnin** se je v prvih devetih mesecih leta povečal za 7,3 % oziroma 0,7 %. Cene nepremičnin so se znižale in število prostih pisarn se je med letom povečalo, vendar je Hongkong še vedno ostal eno najdražjih mest na svetu za nakup ali najem stanovanja ali za nakup ali najem pisarne.

Povezani sistem deviznih tečajev (Linked Exchange Rate System) PUO se je med letom ohranil v razponu 7,75–7,85 HKD za 1 USD. Devizne rezerve so bile večinoma stabilne in so konec leta 2024 znašale 421,4 milijarde USD, kar je nekoliko manj kot konec leta 2023, ko so znašale 425,6 milijarde USD³⁷.

Pričakuje se, da bo Hongkong v **proračunskem letu 2024–2025 (ki se konča marca 2025)** imel **fiskalni primanjkljaj**. To bi bil peti primanjkljaj PUO v šestih letih, kar je neobičajno za gospodarstvo, ki običajno ustvarja fiskalni presežek. V proračunu, predstavljenem februarja 2024, je za proračunsko leto 2024–2025 predviden konsolidirani primanjkljaj v višini 144 milijard HKD (17,6 milijarde EUR), kar ustreza približno 4,5 % hongkonškega BDP, in sicer brez prihodkov od izdaje državnih obveznic. Vlada je pozneje opozorila, da bo

³⁵ Prihodi obiskovalcev v Hongkong; Hongkonška turistična organizacija, na voljo na: https://partnernet.hktb.com/en/research_statistics/latest_statistics/index.html.

³⁶ Spletno mesto oddelka za civilno letalstvo vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.cad.gov.hk/english/statistics.html>.

³⁷ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202501/07/P2025010700388.htm>.

primanjkljaj znatno višji. Ob predložitvi proračuna se je pričakovalo, da bo stopnja rasti gospodarstva znašala 2,5 % do 3,5 %, na koncu pa je znašala 2,5 %.

Primanjkljaji se financirajo z izdajanjem državnih obveznic in izkoriščanjem fiskalnih rezerv Hongkonga. Zato so se fiskalne rezerve decembra 2024 zmanjšale na 664 milijard HKD (80,9 milijarde EUR), kar je 4,1-odstotno medletno zmanjšanje in 43,3-odstotno zmanjšanje v primerjavi z marcem 2019, ko so znašale 1,2 bilijona HKD³⁸. Rezerve zdaj po ocenah ustrezajo 11 mesecem odhodkov, medtem ko so leta 2019 ustrezale 24 mesecem. V istem obdobju (od marca 2019 do decembra 2024) se je javni dolg Hongkonga zaradi izdaje obveznic povečal z 1,5 milijarde HKD na 293 milijard HKD (35,7 milijarde EUR) ali 9,2 % BDP.

Poslovno okolje

Dolgotrajni **vpliv strogih omejitev zaradi COVID-19** se je še naprej občutil v lokalnem gospodarstvu, čeprav so bile omejitve pred dvema letoma odpravljene. Ta vpliv vključuje še vedno zmanjšano število letov in potnikov na hongkonškem letališču ter slabšo uspešnost turizma in z njim povezanih panog. Zaradi omejitev, tudi glede potovanj v tujino, je postalo upravljanje regionalnega sedeža v Hongkongu bolj zapleteno, število mednarodnih podjetij z regionalnim sedežem v Hongkongu pa še vedno ni doseglo ravni pred pandemijo (čeprav ima polovica podjetij EU, ki so prisotna v Hongkongu, tam še vedno regionalni sedež). Stroga pravila proti COVID-19 so tudi spodkopala ugled Hongkonga kot poslovnega središča in središča za talente iz tujine.

Politični in pravni razvoj v Hongkongu, vključno z izvajanjem zakonodaje o nacionalni varnosti, svobodo obveščanja, zasebnostjo podatkov in sankcijami, je prav tako prispeval k oslabitvi položaja Hongkonga kot mednarodnega poslovnega vozlišča za tuja podjetja in talente iz tujine.

Mednarodna poslovna skupnost meni, da je pomembno, da **Hongkong ostaja odprto gospodarstvo**, pa tudi odprta in živahna mednarodna družba s prednostmi, kot so prosti pretok kapitala in informacij, varnost podatkov in dostop do raznolikega nabora talentov. Čeprav te prednosti še vedno večinoma ostajajo, so se nekatera mednarodna podjetja preselila v druga regionalna vozlišča.

Kljub vsem tem izzivom **mnogi v poslovnem sektorju še vedno menijo, da je Hongkong konkurenčno poslovno središče**. Nekateri prednosti poslovanja s sedežem v Hongkongu vključujejo: (i) preprost davčni sistem z nizko davčno stopnjo, (ii) prosti pretok kapitala in popolna konvertibilnost hongkonškega dolarja, (iii) sistem anglosaškega občega prava, (iv) nizko stopnjo korupcije, (v) geografsko lokacijo ter (vi) povezljivost in dostop do celinske Kitajske.

Privabljanje talentov in podjetij nazaj v Hongkong je med letom ostalo politična prednostna naloga vlade. **Delovna sila** se je medletno povečala za 0,3 % na 3,83 milijona delavcev konec leta 2024, vendar je bilo to še vedno 3,5 % pod ravnjo pred pandemijo in pred uvedbo ZNV (3,97 milijona). Med letom so bili delavci, ki jih je Hongkong privabil v okviru različnih vladnih shem za privabljanje talentov, večinoma državljani celinske Kitajske (npr. 98 % vlog,

³⁸ Spletno mesto zakladnice vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.try.gov.hk/internet/ehpubl_acc0_monfinacial.html.

odobrenih v okviru načrta za kakovosten sprejem migrantov, 92 % v okviru programa za sprejem tehnoloških talentov in 95 % v okviru programa Top Talent Pass).

Vlada je novembra 2024 objavila, da je Urad za privabljanje strateških podjetij od začetka delovanja decembra 2022 v Hongkong privabil skupno 57 strateških podjetij³⁹, večinoma iz celinske Kitajske in v manjši meri iz drugih delov sveta (vključno z Evropo).

Po podatkih nedavne letne raziskave tujih podjetij v Hongkongu, ki jo je izvedel hongkonški urad za popis prebivalstva in statistiko⁴⁰, se je **število tujih podjetij** (brez podjetij s celinske Kitajske) leta 2024 v primerjavi z letom 2023 povečalo za 7,0 % in doseglo rekordno vrednost 7 340. Glede na raziskavo se je število tujih podjetij zvišalo tudi nad ravni pred pandemijo, in sicer za 1,4 % v primerjavi z letom 2019. Vendar so bila tuja podjetja tudi manjša, saj so imela v povprečju 49,5 zaposlenega na podjetje, kar je 4,4 % manj kot leta 2023 (51,8 zaposlenega) in 9,2 % manj kot leta 2019 (54,5)⁴¹. Število tujih (nekitajskih) podjetij, ki imajo regionalni sedež v PUO, je ostalo opazno manjše, saj se je kljub rahlemu medletnemu povečanju (za 1,0 % v primerjavi z letom 2023) od leta 2019 zmanjšalo za 17,8 %. Medtem pa se je **število celinskih kitajskih podjetij** s sedežem v Hongkongu leta 2024 medletno povečalo za 20,3 %, v primerjavi z letom 2019 pa za 45,6 % (zdaj predstavljajo 26,3 % nehongkonških podjetij v primerjavi z 19,9 % leta 2019).

Glavni upravitelj Hongkonga je v svojem letnem **političnem nagovoru 16. oktobra 2024** predlagal politike za boljši razvoj hongkonškega gospodarstva. Te politike vključujejo: (i) utrditev statusa PUO kot finančnega, ladijskega in trgovskega vozlišča, (ii) spodbujanje Hongkonga kot središča za inovacije in tehnologijo ter (iii) oživitve turističnega sektorja. V političnem nagovoru je predlagal tudi spodbujanje lokalnih talentov ter nadaljnje privabljanje talentov, podjetij in zagonskih podjetij iz tujine. Poleg tega je dejal, da bo Hongkong še naprej razvijal območje severne metropole na novih ozemljih Hongkonga in si prizadeval za tesnejše povezovanje z aglomeracijo širšega zalivskega območja, ki vključuje Hongkong, Makav in Guangdong. Druge pobude, omenjene v političnem nagovoru, so zajemale: (i) krepitev Hongkonga kot pravnega središča in središča za reševanje sporov ter središča za trgovanje z nepremičninami ter (ii) spodbujanje digitalizacije hongkonškega gospodarstva. Nazadnje so bili v političnem nagovoru napovedani načrti za odpravo pomanjkanja in visokih stroškov nepremičnin, in sicer s: (i) povečanjem ponudbe zemljišč in javnih stanovanjskih enot ter (ii) ureditvijo najemanja razdeljenih stanovanjskih enot.

Vlada za promocijo Hongkonga kot **mednarodnega finančnega središča** izvaja politike, kot so: (i) poglobitev vzajemnega dostopa do trga s celinsko Kitajsko, (ii) nadaljnji razvoj offshore dejavnosti renminbija in spodbujanje internacionalizacije renminbija (vključno z zagotavljanjem več naložbenih produktov, denominiranih v renminbiju), (iii) krepitev Hongkonga kot središča za obvladovanje tveganj, upravljanje premoženja in bogastva (vključno z zasebnim kapitalom in upravljavci družinskega premoženja), (iv) širitev čezmorskih mrež (s poudarkom na Bližnjem vzhodu in ASEAN) ter (v) privabljanje več podjetij, da kotirajo na hongkonški borzi. V letu 2024 so bile uvedene spremembe v postopku

³⁹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/11/P2024111100391.htm>.

⁴⁰ *Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong* (Poročilo o letni raziskavi o podjetjih v Hongkongu z matičnimi družbami s sedežem zunaj Hongkonga), izdaja za leto 2024, urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁴¹ Razmerja, ki jih je izračunal Urad Evropske unije na podlagi podatkov iz letne raziskave družb v Hongkongu z matičnimi družbami s sedežem zunaj Hongkonga.

prijave za kotacijo⁴², v pravilih korporativnega upravljanja⁴³ in v ureditvi lastnih delnic⁴⁴, njihov cilj pa je bil več podjetij spodbuditi, da bi kotirala na borzi v Hongkongu. Poleg tega je Hongkong leta 2024 priznal borzo vrednostnih papirjev v Abu Dabiju in dubajski finančni trg kot priznani borzi vrednostnih papirjev⁴⁵, da bi podprl sekundarne kotacije v Hongkongu za podjetja, katerih primarne kotacije so bile izvedene na teh dveh borzah. Hongkonška borza je tudi napovedala odprtje pisarne v Riadu. Program za privabljanje novih kapitalskih naložb je bila odprt za prijave od marca, da bi pritegnil več kapitala. Upravičenim posameznikom omogoča, da se preselijo v Hongkong pod pogojem, da v Hongkongu izvedejo naložbe v višini vsaj 30 milijonov HKD. Med ključnimi prednostnimi nalogami vlade je tudi spodbujanje zelena financiranja in finančnih tehnologij (FinTech).

Na področju **zelenega financiranja** je hongkonški monetarni organ (HKMA) maja izdal hongkonško taksonomijo za trajnostno financiranje. Taksonomija zajema 12 gospodarskih dejavnosti v štirih sektorjih, in sicer proizvodnjo električne energije, promet, gradbeništvo ter upravljanje voda in ravnanje z odpadki. Po navedbah hongkonškega monetarnega organa sta se pri zasnovi taksonomije (med drugim) upoštevali skupna taksonomija EU-Kitajska in taksonomija EU, cilj pa je bil tudi lažje usklajevanje med navedenimi taksonomijami⁴⁶. Vlada je decembra 2024 izdala Časovni načrt o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo⁴⁷, ki vsebuje cilj, da Hongkong najpozneje do leta 2028 sprejme standarde Odbora za mednarodne standarde trajnostnosti. Hongkonška vlada je tudi v letu 2024 še naprej izdajala dodatne zelene obveznice v okviru vladnega programa zelenih obveznic, ki se je začel izvajati leta 2018.

Junija se je začela izvajati subvencijska shema za potrditev koncepta zelene in trajnostne finančne tehnologije, da bi se zagotovila finančna podpora za zeleno **finančno tehnologijo**⁴⁸. Hongkong je oktobra objavil politično izjavo o uporabi umetne inteligence (AI) na finančnem trgu⁴⁹. Decembra je vlada objavila predlog zakona o regulativnem režimu za izdajatelje stabilnih kovancev, vezanih na fiat valute⁵⁰. Med letom je hongkonški monetarni organ še naprej testiral in raziskoval uporabo centralnobančnih digitalnih valut, tako v Hongkongu kot za čezmejna plačila. Poleg tega je bilo v skladu z novim režimom za licenciranje hongkonške komisije za vrednostne papirje in standardizirane terminske posle, ki je začel veljati leta 2023, petim upravljavcem platform za trgovanje z virtualnimi sredstvi izdano dovoljenje za platforme za trgovanje z virtualnimi sredstvi⁵¹. Hongkonška vlada je decembra Svetovni forum za transparentnost in izmenjavo podatkov za davčne namene pri Organizaciji za gospodarsko

⁴² Skupna izjava o daljšem časovnem okviru za postopek novih prijav za kotacije, na voljo na: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/241018news?sc_lang=en.

⁴³ Sporočilo za javnost družbe Hong Kong Exchanges and Clearing Limited, na voljo na: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/2412192news?sc_lang=en.

⁴⁴ Sporočilo za javnost družbe Hong Kong Exchanges and Clearing Limited, na voljo na: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240412news?sc_lang=en.

⁴⁵ Sporočilo za javnost družbe Hong Kong Exchanges and Clearing Limited, na voljo na: https://www.hkex.com.hk/News/Regulatory-Announcements/2024/240719news?sc_lang=en.

⁴⁶ Sporočilo za javnost hongkonškega monetarnega organa, na voljo na: <https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/05/20240503-3/>.

⁴⁷ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_140433_513.html.

⁴⁸ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240628/20240628_153810_154.html.

⁴⁹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/28/P2024102800154.htm>.

⁵⁰ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/06/P2024120500406.htm>.

⁵¹ Spletno mesto komisije za vrednostne papirje in terminske pogodbe, na voljo na: <https://www.sfc.hk/en/Welcome-to-the-Fintech-Contact-Point/Virtual-assets/Virtual-asset-trading-platforms-operators/Lists-of-virtual-asset-trading-platforms>.

sodelovanje in razvoj (OECD) obvestila, da je zavezana izvajanju okvira za poročanje o kriptosredstvih (CARF)⁵².

Glavni upravitelj je v političnem nagovoru govoril tudi o načrtih za izboljšanje statusa Hongkonga kot **mednarodnega središča za letalstvo, trgovino in ladijski promet**. To zajema načrte za: (i) razširitev trgovske mreže Hongkonga; (ii) spodbujanje pomorskih storitev in storitev dobavne verige z visoko dodano vrednostjo; (iii) vzpostavitev „pametnega pristanišča“ in (iv) spodbujanje zelenega ladijskega prometa. Vlada se bo dodatno osredotočila na nadaljnji razvoj trgovanja z blagom in zlasti trgovanja z zlatom. Novembra je vlada izdala akcijski načrt za spodbujanje oskrbe z zelenimi pomorskimi gorivi⁵³, medtem ko je hongkonška koalicija za trajnostno letalsko gorivo objavila belo knjigo o politiki za strategijo za trajnostno letalsko gorivo⁵⁴. Istega meseca je mednarodno letališče Hong Kong odprlo svojo tretjo vzletno-pristajalno stezo⁵⁵, da bi povečalo svoje letne zmogljivosti na 120 milijonov potnikov in 10 milijonov ton tovora v desetih letih.

Med letom je hongkonška vlada nadaljevala uresničevanje načrtov za nadaljnji razvoj Hongkonga v **središče za inovacije in tehnologijo**, vključno z naslednjimi področji: (i) „nova industrializacija“ (spodbujanje uporabe inovacij in tehnologije za razvoj konkurenčnih proizvodnih dejavnosti v Hongkongu); (ii) inovacije na področju medicine in zdravja; (iii) razvoj gospodarstva na nizki višini (gospodarske dejavnosti in industrijske panoge, ki delujejo v zračnem prostoru do 1 000 metrov); (iv) vesoljska tehnologija in (v) nova energija. V proračunu za obdobje 2024–2025 (objavljenem februarja 2024) je bilo za te nove pobude namenjenih približno 24 milijard HKD (2,9 milijarde EUR). Julija je bil ustanovljen urad za digitalno politiko⁵⁶, septembra pa se je začela izvajati nova shema za pospeševanje industrializacije v vrednosti 10 milijard HKD (1,2 milijarde EUR), da bi se spodbudila vzpostavitev „pametnih“ proizvodnih obratov⁵⁷. Decembra je začel delovati center za superračunalništvo za umetno inteligenco⁵⁸. Napovedana so bila dodatna sredstva za ustanovitev raziskovalnih inštitutov na področju znanosti o življenju in zdravstvene tehnologije. Število zagonskih podjetij v PUO se je po navedbah vlade v letu 2024 medletno povečalo za 10 %, in sicer na 4 694⁵⁹.

Nadaljevalo se je delo za razvoj **severne metropole**. To razvojno območje, ki se nahaja severno od Kowloona, bo vključevalo stanovanjske četrti, območje za inovacije in tehnologijo, logistično vozlišče in železniško infrastrukturo za povezavo s preostalim Hongkongom in Šendženom ter bo dodatno povežalo Hongkong s širšim zalivskim območjem. Glavni upravitelj John Lee je v političnem nagovoru leta 2024 severno metropolo omenil kot novo gonilo hongkonškega gospodarskega razvoja. V njem je dejal, da se bo razvoj severne metropole

⁵² Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241213/20241213_184926_513.html.

⁵³ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/15/P2024111500574.htm>.

⁵⁴ Spletno mesto sveta za okoljsko trajnostnost v podjetjih, na voljo na:

https://bec.org.hk/sites/default/files/publications/SAF%20Strategy%20for%20HK_0.pdf.

⁵⁵ Sporočilo za javnost mednarodnega letališča Hongkong, na voljo na:

https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1763.

⁵⁶ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202407/25/P2024072400394.htm>.

⁵⁷ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202409/16/P2024091600176.htm>.

⁵⁸ Sporočilo za javnost podjetja Cybeport, na voljo na:

<https://www.cyberport.hk/files/675749ae9d5c5006010568/Press%20Release%20Cyberport%20Artificial%20Intelligence%20Supercomputing%20Centre%20Officially%20Commences%20Operations.pdf>.

⁵⁹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241227/20241227_123331_719.html.

pospešil tudi v letu 2024, hkrati pa se bo ohranil preudaren fiskalni položaj. Leta 2024 je bil napovedan nov postopek, v okviru katerega bodo razvijalci, ki bodo uspešni na razpisih, skupaj razvijali velike parcele (10 do 20 hektarjev), da bi pospešili razvoj in omogočili usklajeno zasnovo. V prvi polovici leta 2026 bo objavljen razvojni konceptualni okvir za razvoj univerzitetnega mesta na tem območju (za katerega je namenjenih 80 hektarjev zemljišč) za visokošolske institucije in raziskovalno sodelovanje s celinsko Kitajsko ter čezmorskimi državami, v naslednjih petih letih pa naj bi bilo v severni metropoli zgrajenih 60 000 stanovanjskih enot.

Severna metropola ima tudi pomembno vlogo pri razvoju inovacij in tehnologije. Cilj hongkonške vlade je pospešiti razvoj San Tin Technopole (območje inovacij in tehnologij), vključno z zagotavljanjem novih lokacij za inovacije in tehnologijo v fazah, ki se začnejo v obdobju 2026–2027. Hongkonška vlada je novembra objavila osnutek svojih razvojnih načrtov za to območje⁶⁰, v katerem je določila, kako bo naprej razvijala Hongkonški park v severni metropoli (ta park skupaj s parkom Šendžen tvori območje sodelovanja na področju znanstvenih in tehnoloških inovacij Šendžen-Hongkong). Eden od vidikov tega dela bo olajšanje čezmejnih tokov osebja, materiala, financiranja in podatkov. Aprila je Hongkonški park podpisal memorandume o soglasju s približno 60 podjetji, ki so pokazala zanimanje za park, pri čemer je približno četrtina teh podjetij iz tujine⁶¹. V političnem nagovoru iz leta 2024 je bilo navedeno, da bi se lahko prvi sklop najemnikov, vključno s tistimi, ki delajo na področju znanosti o življenju, zdravstvene tehnologije, umetne inteligence in podatkovne znanosti, začel vseljevati leta 2025.

Še en velik razvojni projekt je gradnja **umetnih otokov Kau Yi Chau** zahodno od otoka Hongkong (projekt zajema 1 000 ha, kjer bodo zgrajena nove stanovanjske in poslovne četrti). Decembra je bilo predloženo poročilo o presoji vplivov na okolje, v katerem so bila navedena potrebna dela za pridobivanje zemljišč⁶².

Na področju **okoljske politike** je aprila začela veljati prepoved plastičnih proizvodov za enkratno uporabo⁶³, ki je zajemala izdelke, kot so plastični namizni pribor za enkratno uporabo, plastični jedilni pribor in plastične zobne ščetke v restavracijah in hotelih. Maja je vlada med poskusno fazo odložila⁶⁴ sistem zaračunavanja pristojbin za trdne komunalne odpadke, katerega cilj je bil zmanjšati odstranjevanje odpadkov in povečati predelavo odpadkov. Decembrsko poročilo uprave za varstvo okolja⁶⁵ je pokazalo, da je bilo 67 % hongkonških trdnih komunalnih odpadkov odloženih na odlagališčih. Preostalih 33 % (1,97 milijona ton) je bilo predelanih, od tega je bilo 1,52 milijona ton izvoženih iz Hongkonga za recikliranje, 0,45 milijona ton pa je bilo recikliranih lokalno. Vlada je junija objavila strategijo za razvoj

⁶⁰ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/20/P2024112000145.htm>.

⁶¹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240418/20240418_151712_533.html.

⁶² Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241231/20241231_150510_663.html.

⁶³ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202410/20/P2024102000250.htm>.

⁶⁴ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.gov.hk/en/residents/environment/waste/management/mswcharging.htm> <https://www.gov.hk/en/residents/environment/waste/management/mswcharging.htm>.

⁶⁵ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202412/19/P2024121900251.htm>.

ekonomije vodika⁶⁶, decembra pa je napovedala časovni načrt⁶⁷ za spodbujanje uporabe električnih avtobusov in taksijev ter razširitev zmogljivosti za električno polnjenje.

Trgovinska politika

Hongkong ima sklenjenih **devet sporazumov o prosti trgovini**. To so sporazumi s celinsko Kitajsko (sporazum o tesnejšem gospodarskem sodelovanju (CEPA), sprejet junija 2003 in nato okrepljen), Novo Zelandijo (marec 2010), državami članicami Evropskega združenja za prosto trgovino (junij 2011), Čilom (september 2012), Makavom (oktober 2017), Združenjem držav jugovzhodne Azije (ASEAN) (november 2017), Gruzijo (junij 2018), Avstralijo (marec 2019) in Peru (november 2024). Hongkong je podpisal tudi **24 sporazumov o zaščiti in spodbujanju investicij** s tujimi gospodarstvi (vključno z 10 državami članicami EU) in zaključil pogajanja (pred podpisom) za sporazuma o zaščiti in spodbujanju investicij z Maldivi in Mjanmarom.

Hongkong in Bahrajn sta sporazum o zaščiti in spodbujanju investicij podpisala marca 2024⁶⁸. Hongkong je novembra 2024 podpisal sporazum o prosti trgovini s Perujem⁶⁹. Zdaj potekajo pogajanja o sporazumih o zaščiti in spodbujanju investicij z Bangladešem, Egiptom, Perujem, Rusijo in Saudovo Arabijo. Hongkong in Hrvaška sta januarja 2024 podpisala celovit sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju⁷⁰.

Glavni upravitelj je v svojem političnem nagovoru oktobra 2024 dejal, da si bo Hongkong še naprej prizadeval za čimprejšnji pristop k **celovitemu regionalnemu gospodarskemu partnerstvu**, ki vključuje 15 držav v azijsko-pacifiški regiji. Hongkong je prošnjo za pristop vložil leta 2022, vendar se partnerstvu do konca leta 2024 še ni pridružil.

Gospodarsko povezovanje s celinsko Kitajsko

Hongkong in celinska Kitajska sta oktobra 2024 podpisala sporazum o spremembi **sporazuma o tesnejšem gospodarskem sodelovanju o trgovini s storitvami (sporazum CEPA)**⁷¹. Sporazum: (i) uvaja dodatne ukrepe za liberalizacijo v več storitvenih sektorjih; (ii) podpira hongkonške ponudnike storitev pri vzpostavitvi prisotnosti in poslovanju na celini ter (iii) strokovnjakom v Hongkongu omogoča, da lažje pridobijo pravico do opravljanja dejavnosti na celinski Kitajski. S sporazumom se tudi rahljajo pravila za tuja podjetja v Hongkongu, vključno s podjetji iz Evropske unije, da bi lažje pridobila status hongkonških ponudnikov storitev in imela koristi od sporazuma CEPA. Sporazum CEPA o trgovini s storitvami je bil podpisan novembra 2015, prvič spremenjen novembra 2019 in dopolnjen s sporazumom CEPA o trgovini z blagom (podpisan leta 2018).

⁶⁶ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/06/20240617/20240617_171024_544.html.

⁶⁷ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: https://www.news.gov.hk/eng/2024/12/20241210/20241210_170259_596.html.

⁶⁸ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202403/03/P2024030300365.htm?fontSize=1>.

⁶⁹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202411/16/P2024111600021.htm>.

⁷⁰ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202401/24/P2024012400293.htm>.

⁷¹ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na: <https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/presspeech/press/2024/20241009.html>.

Kar zadeva **finančno integracijo in vzajemni dostop**, kapitalska trga Hongkonga in celinske Kitajske sta povezana s shemo Stock Connect, ki hongkonško borzo povezuje s partnericama v Šanghaju in Šendženu, trga obveznic pa s shemo vzajemnega tržnega dostopa Bond Connect. Ta je bila septembra 2021 dopolnjena z uvedbo sheme dvosmernega čezmejnega povezovanja pri upravljanju premoženja (Wealth Management Connect) za širše zalivsko območje Guangdong-Hongkong-Makav (čezmejni WMC), ki upravičnim prebivalcem celinske Kitajske, Hongkonga in Makava omogoča, da vlagajo v produkte za upravljanje premoženja, ki jih distribuirajo banke na trgu druga druge. Leta 2023 je bila shema Stock Connect okrepljena in začela se je izvajati severna pot trgovanja v okviru sheme Swap Connect, tj. sheme vzajemnega dostopa, ki povezuje hongkonški in celinski trg obrestnih zamenjav.

Januarja 2024 so bili napovedani ukrepi za posodobitev čezmejnega WMC, da bi se: (i) izpopolnila merila za upravičenost vlagateljev s celine; (ii) razširil obseg sodelujočih institucij (da se vključijo primerna podjetja za vrednostne papirje) in upravičenih produktov; (iii) povečala kvota za posamezne vlagatelje ter (iv) izboljšali dogovori o promociji in prodaji⁷².

Januarja 2024 sta hongkonški monetarni organ in Ljudska banka Kitajske napovedala šest ukrepov za poglobitev finančnega sodelovanja⁷³. Aprila je kitajska nadzorna komisija za vrednostne papirje napovedala vrsto ukrepov za nadaljnjo razširitev vzajemnega dostopa za vlagatelje med celinskimi kapitalskimi trgi in hongkonškim kapitalskim trgom⁷⁴. Ukrepi so vključevali: (i) razširitev upravičenih lastniških investicijskih skladov, ki kotirajo na borzi, in vključitev nepremičninskih investicijskih skladov (REIT) v program Stock Connect; (ii) podpora za vključitev trgovalnega stebra renminbi v okviru južne poti trgovanja v shemi Stock Connect (kar celinskim vlagateljem omogoča nakup finančnih sredstev na hongkonškem delniškem trgu); (iii) izboljšanje ureditev za vzajemno priznavanje skladov ter (iv) spodbujanje celinskih podjetij, da kotirajo na borzi v Hongkongu. Maja so Ljudska banka Kitajske, hongkonška komisija za vrednostne papirje in standardizirane terminske posle ter hongkonški monetarni organ skupaj napovedali nadgradnjo ureditev vzajemnega dostopa med trgoma obrestnih zamenjav na celini in v Hongkongu (Swap Connect)⁷⁵.

V zvezi s **širšim zalivskim območjem** imajo hongkonške politike med drugim naslednje cilje: (i) povečati gospodarsko povezovanje, povezljivost ter harmonizacijo pravil in mehanizmov; (ii) olajšati pretok blaga in ljudi v širšem zalivskem območju ter (iii) prebivalcem Hongkonga omogočiti, da živijo in delajo v širšem zalivskem območju. Junija je bil ustanovljen odbor za finančno sodelovanje Šendžen-Hongkong, ki se je takrat tudi prvič sestel⁷⁶. Julija je bilo na 24. plenarnem zasedanju skupne konference o sodelovanju med Hongkongom in Guangdongom podpisanih šest sporazumov o sodelovanju, vključno s sporazumi o sodelovanju na področju pravosodja, preskušanja in certificiranja, varnosti hrane in zdravstvenega varstva. V političnem nagovoru iz leta 2024 je bilo navedeno, da si bo hongkonška vlada prizadevala, da bi dodatno poenostavilo priznavanje poklicnih kvalifikacij, ter spodbujala čezmejni pretok podatkov, medicinsko sodelovanje in klinična preskušanja. V političnem nagovoru je bilo tudi napovedano, da se bosta nadalje razvijala logistični park mednarodnega letališča Hongkong v

⁷² Okrožnica hongkonškega monetarnega organa, na voljo na:

<https://www.hkma.gov.hk/media/eng/doc/key-information/guidelines-and-circular/2024/20240124e2.pdf>.

⁷³ Sporočilo za javnost hongkonškega monetarnega organa, na voljo na:

<https://www.hkma.gov.hk/eng/news-and-media/press-releases/2024/01/20240124-3/>.

⁷⁴ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

https://www.news.gov.hk/eng/2024/04/20240419/20240419_190851_206.html.

⁷⁵ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202405/13/P2024051300698.htm>.

⁷⁶ Sporočilo za javnost vlade Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.info.gov.hk/gia/general/202406/13/P2024061300459.htm>.

mestu Dongguan na Kitajskem in sodelovanje z letališčem Zhuhai, ki se nahaja na Kitajskem zahodno od Hongkonga in severno od Makava. Novembra je bil podpisan sporazum med hongkonškim letališkim organom (AAHK) in skupino Zhuhai Transportation Holdings Group, s katerim je hongkonški letališki organ kupil 35-odstotni delež letališča Zhuhai⁷⁷. V političnem nagovoru je bilo tudi navedeno, da bo podjetje Hong Kong Investment Corporation Limited, naložbeni nosilec hongkonške vlade, obravnavalo tudi naložbe v projekte v širšem zalivskem območju. Krepitev pravnega sodelovanja v okviru širšega zalivskega območja je tudi v središču vladne politike. V političnem nagovoru so bili predstavljeni načrti za izvajanje in podaljšanje ukrepov, ki hongkonškim podjetjem z naložbami omogočajo, da pri poslovanju v širšem zalivskem območju sprejmejo hongkonško zakonodajo in izberejo arbitražo v Hongkongu. Junija sta hongkonški oddelek za pravosodje in kitajsko vrhovno ljudsko sodišče podpisala memorandum o soglasju o vzpostavitvi vmesniške platforme za pravosodno in pravno sodelovanje v širšem zalivskem območju.

III. Odnosi med Hongkongom in celinsko Kitajsko

18. julija se je zaključil tretji plenum 20. centralnega komiteja Komunistične partije Kitajske (KPK). Na njem je bila začrtana smer prihodnjega gospodarskega razvoja Kitajske. V sklepu tretjega plenuma je v oddelku „Zagotavljanje visokih standardov pri odpiranju v tujino“ pojasnjeno, da „bo [partija] z izkoriščanjem institucionalnih prednosti politike ‚ena država, dva sistema‘ utrjevala in krepila status Hongkonga kot mednarodnega finančnega, ladijskega in trgovinskega središča, podpirala Hongkong in Makav pri njenem razvoju v mednarodni vozlišči za nadarjene posameznike na visoki ravni ter izboljšala ustrezne mehanizme, da bi imeli obe regiji večjo vlogo pri odpiranju Kitajske zunanjemu svetu. Spodbujala bo sodelovanje med Guangdongom, Hongkongom in Makavom na širšem zalivskem območju s tesnejšim usklajevanjem pravil in mehanizmov“.

Na povabilo hongkonške vlade sta podpredsednik odbora za ustavo in pravo kitajskega nacionalnega ljudskega kongresa Shen Chunyao ter sekretar skupine za vodenje partije KPK pri ministrstvu za trgovino in minister za trgovino Wang Wentao med 26. in 27. avgustom obiskala Hongkong, da bi pojasnila posledice odločitev, sprejetih na tretjem plenarnem zasedanju, za posebno upravno območje Hongkong. Oba uradnika sta imela sejo za zaprtimi vrati s približno 400 uradniki centralne vlade in voditelji državnih podjetij s sedežem v Hongkongu ter še eno srečanje za zaprtimi vrati s 500 hongkonškimi vladnimi uradniki in nosilci funkcij. Nato je potekala še ena odprta seja, na kateri je sodelovalo približno 700 predstavnikov poslovnega, strokovnega, izobraževalnega, medijskega in mladinskega sektorja.

Direktor delovnega urada centralnega komiteja KPK v Hongkongu in Makavu ter urada državnega sveta za zadeve Hongkonga in Makava Xia Baolong je med 22. in 28. februarjem 2024 obiskal Hongkong na inšpekcijskem obisku. Med obiskom je centralna vlada v shemo za individualne potnike dodala celinski mesti Xi'an in Qingdao, kar je prebivalcem teh dveh mest omogočilo, da potujejo v Hongkong.

Glavni upravitelj je 28. februarja poudaril, da sta bila gospodarski razvoj in upravljanje okrožij dve osrednji točki obiska Xie Baolonga. Xia Baolong je izrekel priznanje za delo vlade POU in izjavil, da kitajska centralna vlada „v celoti podpira“ razvoj Hongkonga. Posebej je tudi

⁷⁷ Sporočilo za javnost mednarodnega letališča v Hongkongu, na voljo na: https://www.hongkongairport.com/en/media-centre/press-release/2024/pr_1762.

ponovno potrdil delo prenovljenega okrožnega sveta in novoustanovljenih „skupin za oskrbo v skupnosti“.

15. aprila 2024 sta potekala dan izobraževanja o nacionalni varnosti in deseta obletnica koncepta „celostnega pristopa k nacionalni varnosti“, kot ga je predlagal predsednik Ši Džinping. Direktor Xia Baolong je v govoru 15. aprila ponovno poudaril, da bi moral Hongkong „trdno držati“ temelje nacionalne varnosti, in ga pozval, naj se „aktivno prilagodi novim razmeram in novim izzivom“ v spreminjajočem se domačem in zunanjem okolju.

Leta 2024 so organi celinske Kitajske okrepili stike z lokalno poslovno skupnostjo. Kitajski predsednik Ši Džinping je v odgovoru z dne 30. julija hongkonške podjetnike s koreninami v Ningbu, mestu na vzhodni obali Kitajske, spodbudil, naj se „bolje vključijo v nacionalne reforme in razvoj ter več prispevajo h kitajski modernizaciji“.

Direktor Urada za zadeve Hongkonga in Makava Xia Baolong je 8. novembra 2024 29 vodij podjetij iz mesta pozval, naj prevzamejo odgovornost za gospodarski razvoj mesta v „spreminjajočem se zunanjem okolju“.

Hongkonška vlada je 29. novembra 2024 pod „vodstvom“ urada za zadeve Hongkonga in Makava ter ob „podpori“ urada za zvezo centralne vlade organizirala slovesnost, na kateri je lokalna poslovna skupnost obljubila podporo severni metropoli – novemu razvojnemu območju v severozahodnem delu Hongkonga in ob sosednjem mestu Šendžen. Dogodka se je udeležilo več kot 80 predstavnikov podjetij, od katerih jih je 35 podpisalo sporazume, da bi prispevali k razvoju severne metropole, pri čemer skupne načrtovane naložbe znašajo več kot 100 milijard HKD (11,9 milijarde EUR).

Organi na celini in v Hongkongu so leta 2024 sodelovali, da bi izboljšali učinkovitost na mejah. Hongkonški sekretar za varnost Chris Tang je julija razkril, da bosta dve kontrolni točki s sosednjim celinskim mestom Šendžen uvedli „skupno preverjanje“, ki bo potnikom omogočalo, da se njihovi dokumenti pregledajo le enkrat, namesto dvakrat.

Delegacija 20 sodnikov in sodnih uradnikov iz Hongkonga je med 3. in 10. novembrom obiskala kitajsko regijo Sečuan v okviru stalnih strokovnih izmenjav med hongkonškimi sodniki in sodnimi uradniki ter sodniki in sodnimi uradniki s celine.

20. avgusta 2024 je v Hongkongu prvič po 14 letih potekala svetovna konferenca čezmorske Kitajske za spodbujanje mirne združitve Kitajske. Na konferenci je spregovoril Shi Taifeng, član politbiroja KPK in direktor oddelka za delo združene fronte KPK, pri čemer je navedel, da je imelo izvajanje načela „ena država, dva sistema“ v Hongkongu ključno vlogo pri doseganju „združitve države“.

Šendžen je leta 2024 po devetletni prekinitvi nadaljeval shemo individualnih obiskov z večkratnim vstopom za stalne prebivalce Šendžena, kar jim je omogočilo, da so potovali v Hongkong. Šendžen je 1. decembra to shemo razširil tudi na imetnike dovoljenja za prebivanje v Šendženu. Hongkonška vlada je v izjavi, objavljeni 29. novembra, navedla, da pričakuje, da bo nova shema „znatno povečala število obiskovalcev Hongkonga, dodatno spodbudila hongkonški turistični, maloprodajni in gostinski sektor ter ustvarila nov zagon v hongkonškem gospodarstvu“.

Januarja 2024 je po zaključku ustreznega zakonodajnega dela začel veljati dogovor o vzajemnem priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah med sodišči na celini in Posebnim upravnim območjem Hongkong, ki je bil podpisan januarja 2019.

Celinska Kitajska je **največja partnerica Hongkonga na področju blagovne menjave** in je predstavljala 51,0 % celotne trgovine Hongkonga v letu 2024. Hongkong je bil pomembno trgovinsko vozlišče za celinsko Kitajsko in četrti največji trgovinski partner Kitajske v letu 2024.

Hongkong je bil v letu 2024 še naprej **ključno offshore finančno središče in naložbeno vozlišče celinske Kitajske**. Leta 2023 (zadnje leto, za katero so na voljo podatki) je bila celinska Kitajska največji vir Hongkonga za vhodne neposredne tuje naložbe, brez upoštevanja offshore finančnih središč, in prvi cilj izhodnih neposrednih tujih naložb Hongkonga, saj zajemajo 31 % vhodnih neposrednih tujih naložb in 50 % skupnih izhodnih neposrednih tujih naložb⁷⁸. Hongkong pa je največji vir neposrednih tujih naložb na celinski Kitajski in vodilni cilj za izhodne neposredne tuje naložbe celinske Kitajske, saj zajemajo 59,2 % vhodnih neposrednih tujih naložb Kitajske in 59,3 % izhodnih neposrednih tujih naložb Kitajske (2023)⁷⁹. Konec decembra je na hongkonški borzi kotiralo 1 478 celinskih podjetij, ki so predstavljala 79,8 % skupne tržne kapitalizacije in 90,8 % prometa z lastniškim kapitalom.

IV. Dvostranski odnosi in sodelovanje med EU in Hongkongom

Urad EU v Hongkongu se je leta 2024 redno sestajal s hongkonškimi organi, tudi z glavnim upraviteljem, ter na teh sestankih opozarjal na zaskrbljenost zaradi spodkopavanja demokracije in človekovih pravic v Hongkongu ter izvajanja ZNV. Poleg tega je bil tudi v stiku z uradom komisarja kitajskega ministrstva za zunanje zadeve (OCMFA). Sedanji vodja urada EU je položaj prevzel septembra in se je že sestal z večino visokih uradnikov hongkonške vlade ter s številnimi ključnimi lokalnimi deležniki iz poslovnega sveta, akademskih krogov in civilne družbe.

Urad EU je leta 2024 olajšal in podprl obiske uradnikov EU v Hongkongu. 13. in 14. aprila je Hongkong obiskal generalni direktor za Azijo in Pacifik Evropske službe za zunanje delovanje Niclas Kvarnström. Med drugimi obiskovalci med letom so bili namestnik generalnega direktorja Generalnega direktorata Evropske komisije za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov (GD FISMA) ter dva direktorja iz GD FISMA. Hongkong so leta 2024 obiskali tudi predsednik Evropskega organa za vrednostne papirje in trge ter več vladnih uradnikov držav članic EU.

Več hongkonških uradnikov je leta 2024 potovalo v Evropsko unijo in države članice EU. Maja se je hongkonški sekretar za inovacije, tehnologijo in industrijo v Bruslju sestal z evropsko komisarko za inovacije, raziskave, kulturo, izobraževanje in mlade.

⁷⁸ Statistično poročilo *External Direct Investment Statistics of Hong Kong* (Statistični podatki o zunanjih neposrednih naložbah Hongkonga) (izdaja za leto 2023) z dne 10. decembra 2024, na voljo na:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1040003&scode=260>.

⁷⁹ Hongkonški svet za razvoj trgovine, na voljo na: <https://research.hktdc.com/en/article/MzIwNjcyMDYx>.

Kot je določeno v sklepih Sveta iz julija 2020 o Hongkongu⁸⁰, so Urad EU v Hongkongu in generalni konzulati držav članic EU v Hongkongu leta 2024 še naprej spremljali sojenja in se udeležili 80 sodnih obravnav v Hongkongu.

Urad EU je v letu 2024 še naprej organiziral umetniške dogodke za spodbujanje spoštovanja človekovih pravic. Poleg tega je v tesnem sodelovanju z ukrajinsko skupnostjo v Hongkongu 24. februarja organiziral okroglo mizo ob drugi obletnici ruske invazije na Ukrajino. Da bi v Hongkongu nadalje ozaveščal o ruski vojni agresiji v Ukrajini, je na začetku hongkonškega filmskega festivala EU in festivala dokumentarnega filma EU-Azija predvajal ukrajinske produkcije ter organiziral dve projekciji ukrajinskih filmov na lokalnih univerzah.

Urad EU je 9. novembra v sodelovanju z novinarsko šolo lokalne hongkonške univerze organiziral projekcijo dokumentarnega filma 20 dni v Mariupolu, ki je prejel oskarja, organiziral pa je tudi okroglo mizo, da bi obeležil mednarodni dan boja proti nekaznovanju zločinov zoper novinarje (2. november) in tisoč dni obsežne ruske vojne proti Ukrajini (19. november).

Urad EU je še naprej soorganiziral letni hongkonški festival dokumentarnega filma EU-Azija, da bi opozoril na socialne neenakosti.

Decembra 2024 je Urad EU soorganiziral letno nagrado Colours of Humanity Arts Prize, prej znano kot hongkonška umetniška nagrada za človekove pravice.

Da bi urad EU izrazil zavezanost EU načelom enakosti in nediskriminacije ter njeno podporo pravicam LGBTIQ+ oseb, je organiziral filmsko projekcijo in okroglo mizo s poudarkom na civilnih zvezah in enakosti porok, na kateri so sodelovali civilna družba, poslovna skupnost, konzularni zbor in oblikovalci politik. Leta 2024 je ponovno sodeloval na letni paradi ponosa v Hongkongu.

Urad EU vzdržuje redne stike s skupinami civilne družbe v Hongkongu, ki se ukvarjajo z različnimi temami, vključno s pravicami zapornikov in položajem prosilcev za azil. Skupaj z nevladnimi organizacijami in predstavniki uradnih organov je 17. decembra 2024 organiziral tudi kosilo o duševnem zdravju mladih.

Urad EU je leta 2024 skupaj z lokalnimi partnerji organiziral tretji letni dogodek Zelena pot (Green Way). Zelena pot je konferenca za spodbujanje izmenjave idej o tem, kako najbolje obravnavati podnebne spremembe. Na dogodku sta na visoki ravni sodelovali tako vlada (vključno z glavnim upraviteljem Johnom Leejem) kot industrija, na njem pa so bila sprejeta priporočila, naj se omogoči večja udeležba industrije EU in standardov EU, da se podpre okoljska agenda Hongkonga. Poleg tega je bil dogodek namenjen obveščanju javnosti o ustreznih politikah EU, tudi o digitalni in zeleni agendi, direktivi o skrbnem pregledu ter okoljskem, socialnem in upravljalnem poročanju.

Po podatkih letne raziskave o tujih podjetjih⁸¹, ki jo je opravil hongkonški urad za popis prebivalstva in statistiko, **je bila EU leta 2024 še vedno največja nekitajska tuja poslovna**

⁸⁰ Sklepi Sveta o Hongkongu, 24. julij 2020, na voljo na: <https://www.consilium.europa.eu/media/45222/council-conclusions-on-hong-kong.pdf>.

⁸¹ Raziskava vsebuje le podatke o številu podjetij. V njej niso zajeti podatki o zmanjševanju ali selitvi nekaterih dejavnosti in/ali osebja podjetij iz EU (tudi med pandemijo).

skupnost v Hongkongu pred Japonsko, ZDA in Združenim kraljestvom⁸². Leta 2024 je bilo v Hongkongu dejavnih vsaj 1 640 podjetij iz EU. Približno polovica teh podjetij (800) je Hongkong uporabljala kot regionalni sedež ali regionalno izpostavo. Podjetja iz EU so delovala v številnih sektorjih, med drugim v sektorjih finančnih in poslovnih storitev, trgovine in logistike, prodaje na drobno, hrane in pijače, gradbeništva in inženirstva. Raziskava je pokazala, da je bilo število evidentiranih podjetij iz EU za 5,9 % večje kot leta 2023. To pomeni, da je število podjetij iz EU v Hongkongu preseglo ravni pred pandemijo COVID-19 in pred uvedbo ZNV, saj je bilo leta 2024 v Hongkongu 2,3 % več podjetij iz EU kot leta 2019 (medtem ko se je skupno število nekitajskih tujih podjetij v istem obdobju povečalo za manjši delež, tj. za 1,4 %). Vendar raziskava kaže tudi, da število podjetij EU z regionalnim sedežem v Hongkongu ostaja pod ravnimi iz leta 2019 (–9,8 % leta 2024 v primerjavi z letom 2019), čeprav se je število regionalnih sedežev podjetij iz EU v Hongkongu bistveno manj zmanjšalo kot pri nekitajskih tujih podjetjih kot celoti (–17,8 % v istem obdobju).

Dvostranska blagovna menjava med EU in Hongkongom je leta 2024 znašala 28,3 milijarde EUR, kar je 8,7 % manj kot v istem obdobju leta 2023. Izvoz blaga iz EU v Hongkong je znašal 24,1 milijarde EUR, uvoz iz Hongkonga v EU pa je znašal 4,3 milijarde EUR, kar pomeni **presežek za EU v znesku 19,8 milijarde EUR**⁸³. **EU je bila v letu 2024 četrta največja partnerica Hongkonga na področju blagovne menjave** za celinsko Kitajsko, Tajvanom in ZDA⁸⁴. Hongkong je bil še naprej pomembna platforma za trgovino med celinsko Kitajsko in EU.

EU je bila **tretja največja** trgovinska partnerica Hongkonga na področju storitev v letu 2022 (po podatkih hongkonškega oddelka za popis prebivalstva in statistiko je bilo leto 2022 zadnje polno leto, za katero so bili v času priprave tega poročila na voljo hongkonški podatki)⁸⁵. Leta 2023 je bil Hongkong **enajsti največji** partner EU za trgovino s storitvami (Eurostat)⁸⁶. Podatki Eurostata kažejo, da je trgovina s storitvami med EU in Hongkongom leta 2023 znašala 38,4 milijarde EUR, kar pomeni 10,6-odstotno medletno zmanjšanje. Izvoz storitev iz EU v Hongkong leta 2023 je znašal 24,3 milijarde EUR, uvoz iz Hongkonga pa je znašal 14,1 milijarde EUR, kar pomeni presežek za EU v znesku 10,3 milijarde EUR. Glavne storitve, s katerimi se trguje, so prevozne, telekomunikacijske in finančne storitve ter druge poslovne storitve.

EU je bila leta 2023 peta največja vlagateljica v Hongkongu in šesti največji cilj za neposredne tuje naložbe Hongkonga na svetovni ravni (statistični podatki za Hongkong, 2023 je bilo zadnje leto, za katero so bili podatki na voljo v času priprave tega poročila). Po podatkih Eurostata je bil Hongkong leta 2023 deveti največji vir neposrednih tujih naložb v EU v vrednosti 157,3 milijarde EUR (19-odstotno medletno zmanjšanje) in devetnajsti največji cilj neposrednih tujih naložb EU v višini 82,1 milijarde EUR (medletno zmanjšanje v višini 26,0 %)⁸⁷.

⁸² *Report on Annual Survey of Companies in Hong Kong with Parent Companies Located outside Hong Kong* (Poročilo o letni raziskavi o podjetjih v Hongkongu z matičnimi družbami s sedežem zunaj Hongkonga), izdaja za leto 2024, urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/wbr.html?ecode=B11100042024AN24&scode=360>.

⁸³ Vir: Eurostat: Blagovna menjava Evropske unije, na voljo na:

<https://ec.europa.eu/eurostat/comext/newxtweb/>.

⁸⁴ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/scode230.html>.

⁸⁵ Urad za popis prebivalstva in statistiko Posebnega upravnega območja Hongkong, na voljo na:

<https://www.censtatd.gov.hk/en/EIndexbySubject.html?pcode=B1020011&scode=240>.

⁸⁶ Eurostat: Trgovina Evropske unije s storitvami, na voljo na:

<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

⁸⁷ Eurostat: statistični podatki Evropske unije o neposrednih naložbah, na voljo na:

<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Projekt instrumenta za podporo dialogu o politikah med EU in Hongkongom ter Makavom je v začetku leta, tj. do maja 2024, zagotovil platformo za razprave o temah, kot je trajnostnost. Decembra 2024 se je začel izvajati nov instrument za dialog o politikah in javno diplomacijo za Hongkong in Makav. Triletni projekt podpira stalno sodelovanje urada EU s ključnimi sogovorniki v Hongkongu pri strateških temah skupnega interesa, predvsem s skupnimi dogodki, pripravo študij in pripravo komunikacijskega gradiva.

Svet Evropske unije je decembra 2024 spremenil Sklep 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodkopavajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, in Sklep 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini⁸⁸. Eden od rezultatov te spremembe je bil, da so bili na seznam iz Priloge k Sklepu 2014/145/SZVP in prilog k Sklepu 2014/512/SZVP dodani hongkonški subjekti.

⁸⁸ Sporočilo za javnost Sveta Evropske unije, na voljo na: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-15th-package-of-restrictive-measures/>.